

Jaunimo reikalų koordinatorių veiklos metodinis leidinys

Nr. 2023/01

TURINYS

ŽODYNĖLIS ARBA TRUMPINIŲ ATKODAVIMAS	3
ĮVADAS	4
JAUNIMO REIKALŲ AGENTŪROS VEIKLOS SRITYS	5
PAGRINDINĖS NUORODOS IR TEISĖS AKTAI	7
JAUNŲ ŽMONIŲ ĮGALINIMAS, DALYVAVIMAS IR ATSTOVAVIMAS	10
Jaunimo organizacijos, neformalios jaunimo grupės	10
Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos (SJRT) veiklos koordinavimas	11
Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos formavimas	12
Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos veiklos organizavimas	13
Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos atskaitomybė	15
DARBAS SU JAUNIMU	16
Atvirasis darbas su jaunimu	19
Mobilusis darbas su jaunimu	20
Darbas su jaunimu gatvėje	22
Jaunimo praktinių įgūdžių ugdymas	23
Jaunimo informavimas ir konsultavimas	25
Darbas su įstaigų vadovais	26
Jaunimo darbuotojai (su jaunimu dirbantys asmenys)	27
JAUNIMO SAVANORIŠKA VEIKLA	28
JST programos įgyvendinimo ypatumai	28
JST programos įgyvendinimas	29
TARPŽINYBINIS IR TARPSEKTORINIS BENDRADARBIAVIMAS	33
TARPTAUTINĖS PROGRAMOS	36
ES programos „Erasmus+“ Jaunimo dalyvavimo veiklų projektai (KA154)	36
ES programos „Europos solidarumo korpusas“ savanoriškos veiklos projektai	38
Tarptautinės mokymosi ir kompetencijų tobulinimo galimybės asmenims, dirbantiems su jaunimu	40
JAUNIMO POLITIKOS VEIKLOS SRIČIŲ ADMINISTRAVIMAS	41
Faktais ir žiniomis grįsta jaunimo politika	42
Jaunimo politikos priemonių programavimas	44
Informacijos viešinimas	47
PRIEDAI	49

ŽODYNĖLIS ARBA TRUMPINIŲ ATKODAVIMAS

- AJC** – atvirasis jaunimo centras
- AJE** – atviroji jaunimo erdvė
- JD** – jaunimo darbuotojas (su jaunimu dirbantis asmuo)
- JGI** – jaunimo garantijų iniciatyva
- JIK** – jaunimo informavimas ir konsultavimas
- JO** – jaunimo organizacija
- JP** – jaunimo politika
- JRA** – Jaunimo reikalų agentūra
- (S)JRK** – (savivaldybės) jaunimo reikalų koordinatorius
- JST** – jaunimo savanoriška tarnyba
- JŽ** – jauni žmonės
- LiJOT** – Lietuvos jaunimo organizacijų taryba
- LT-PL** – Lietuva-Lenkija
- LT-UA** – Lietuva-Ukraina
- NJO** – nevyriausybinė jaunimo organizacija
- NVO** – nevyriausybinė organizacija
- PIU** – (jaunimo) praktinių įgūdžių ugdymas
- PLJS** – pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga
- PO** – akredituota savanorius priimanti organizacija
- SJOT** – savivaldybės jaunimo organizacijų taryba
- SADM** – Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija
- SJDO** – su jaunimu dirbanti organizacija
- SJRT** – savivaldybės jaunimo reikalų taryba
- SVO(O)** – savanorišką veiklą organizuojanti (organizacija)
- TŽB** – tarpžinybinis bendradarbiavimas
- ULJO** – užsienio lietuvių jaunimo organizacija
- VVG** – vietos veiklos grupė

ĮVADAS

Savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriaus (toliau – JRK) vaidmuo administruojant ir įgyvendinant jaunimo politiką vietos lygmeniu įvairiai aprašytas ir aptartas ne vieną kartą. Šios rekomendacijos parengtos siekiant struktūruotai pristatyti pagrindines JRK veiklos sritis, kurios būtų išskirtos remiantis ne tik su jaunimo politika susijusiais teisės aktais ar tam tikrų institucijų ir įstaigų nuostatais ir planais, bet ir realia JRK veikla, kuri vykdoma kiekvieną dieną ir kurią kartais sunku įvardyti ar reikia pastangų atpažinti skaitant savo ar tipinį jaunimo reikalų koordinatoriaus pareigybės aprašymą.

Svarbu atkreipti dėmesį, kad JRK veiklos specifika gali labai skirtis priklausomai nuo savivaldybės dydžio ir teritorinio išsidėstymo ar kitų veiksnių. Vienos ar kitos veiklos sritys šiame leidinyje yra aprašytos bendrai, ne visada atspindint savivaldybių specifiką, tad svarbu į rekomendacijas žiūrėti lanksčiai, nes kai kurios jų gali pareikalauti visai kitokių JRK veiksmų didelėse (pvz., Vilniaus, Kauno ar Klaipėdos miesto), mažesnėse (pvz., Rietavo, Pagėgių) ar žiedinėse savivaldybėse (pvz., Vilniaus, Kauno ar Šiaulių rajonų). Pirmuoju atveju JRK nebus pajėgūs atlikti daugelio veiklos sričių vieni patys, teks pasitelkti ir pasinaudoti jau esama infrastruktūra (organizacijomis, institucijomis ir įstaigomis). Antruoju atveju JRK, pavyzdžiui, gali pats atlikti (arba neišvengiamai jau atlieka) pagrindinį vaidmenį konsultuojant jaunus žmones bei jaunimo ir su jaunimu dirbančias organizacijas jaunimo veiklos galimybių klausimais, o štai žiedinių savivaldybių JRK ypač daug dėmesio teks skirti įgyvendinant tarpžinybinio bendradarbiavimo veiklos sritį, nes nemažai jaunų žmonių mokosi, ugdomi vienoje savivaldybėje, o gyvena ir laisvalaikį leidžia kitoje (šiuo atveju išryškėja gretimų savivaldybių JRK, savivaldybių jaunimo reikalų tarybų bendradarbiavimas ir veiksmų derinimas).

Šios rekomendacijos skirtos tiek naujai pradėjusiems, tiek jau ilgą JRK darbo patirtį turintiems specialistams. Tekste gausu nuorodų į galiojančius teisės aktus, elektroninius leidinius, internetinius puslapius ir pan., prieduose taip pat pateikti įsakymų, protokolų ir kitų reikalingų dokumentų pavyzdžiai. Stengtasi įtraukti informaciją, kuri JRK reikalinga ir kaip veiklos pagrindas, ir kuri naudinga siekiant geresnio supratimo ar naujų žinių, kai jau įgyvendinama viena ar kita veiklos sritis. Daugiau su jaunimo politikos įgyvendinimo klausimais susijusios, aktualios ir nuolat atnaujinamos informacijos galima rasti Jaunimo reikalų agentūros (toliau – JRA) internetiniame puslapyje ar tiesiogiai kreipiantis į JRA darbuotojus.

JAUNIMO REIKALŲ AGENTŪROS VEIKLOS SRITYS

DARBAS SU JAUNIMU

- AJC, AJE palaikymas
- JD kompetencijų kėlimas
- Mobiliojo darbo su jaunimu, darbo su jaunimu gatvėje palaikymas
- Jaunimo informavimas ir konsultavimas
- Jaunimo praktinių įgūdžių ugdymas
- Kitos darbo su jaunimu formos

JAUNIMO SAVANORIŠKA VEIKLA

- Jaunimo savanoriškos tarnybos koordinavimas ir administravimas

JAUNŲ ŽMONIŲ ĮGALINIMAS IR DALYVAVIMAS

- Darbas su SJOT
- Darbas su SJRT
- Darbas su NJO
- Darbas su jaunimo organizacijomis
- Darbas su LiJOT ir PLJS

TARPTAUTINIO BENDRADARBIAVIMO PROGRAMOS

- Erasmus+
- Europos solidarumo korpusas
- LT-PL fondas
- LT-UA fondas
- Dvišaliai susitarimai
- Rytų partnerystė
- Programos „Globali Lietuva“ įgyvendinimas
- Kiti tarptautiniai įsipareigojimai

TARPŽINYBINIS IR TARPSEKTORINIS BENDRADARBIAVIMAS

- Jaunimo tyrėjų tinklas
- Darbo su jaunimu taryba
- Jaunimo vasaros užimtumo ir integracijos į darbo rinką programa

- Nacionalinė Jaunimo reikalų taryba
- Bendradarbiavimas su kitomis įstaigomis
- Profesinis orientavimas
- Emocinė pagalba, psichinė ir fizinė jaunimo sveikata
- Verslumo skatinimo programos
- Socialinės paslaugos
- Vaikų neformalus švietimas
- Kitos tarpsektorinės temos

JAUNIMO POLITIKOS PALAIKYMAS

- Tyrimų organizavimas
- Finansavimo konkursų organizavimas
- Metodinis palaikymas jaunimo reikalų koordinatoriams
- Kitas jaunimo politikos palaikymas

PAGRINDINĖS NUORODOS IR TEISĖS AKTAI

Šioje dalyje pateikiami pagrindiniai teisės aktai ir naudingos nuorodos (patvirtinti įsakymai, nuorodos į metodinius leidinius ir aprašus, susiję priedai ir kt.), kurie, adaptavus juos savo situacijai, gali padėti vykdant vieną ar kitą užduotį.

Įrankiai:

- <https://trispalves.jra.lt> – istorinė medžiaga, kaip jauni žmonės keitė Lietuvą
- <https://jp.jra.lt> – informacija apie visų ministerijų projektus, veiklas, paslaugas ir kitas galimybes, kurios sudaromos jauniems žmonėms įvairiose politikos srityse
- [Draugiškos jaunimui savivaldybės rekomendacijos](#) – rekomendacijos apie priemones, kurios padės savivaldybėms tapti labiau pritaikytoms ir patrauklesnėms jauniems žmonėms
- <https://zinauviska.lt/> – portalas, kurio tikslas yra atliepti jaunimo informavimą ir konsultavimą, skelbiantis pagrindinę informaciją ir galimybes jaunam žmogui bei sudarantis nuotolinio jaunimo informavimo ir konsultavimo sąlygas
- <https://jra.lt/dirbantiems/suzinok-daugiau/informacija-apie-jaunima> – statistinė medžiaga, tyrimai ir apžvalgos apie jaunimo situaciją
- <https://jra.lt/dirbantiems/suzinok-daugiau/rekomendacijos> – rekomendacijos dirbantiems su jaunimu asmenims
- <https://jra.lt/dirbantiems/suzinok-daugiau/biblioteka> – elektroninė biblioteka ir metodiniai leidiniai lietuvių ir anglų kalbomis jaunimo politikos temomis
- <https://jra.lt/dirbantiems/suzinok-daugiau/informacija-apie-jaunima/tyrimai-apie-jaunima> – valstybinių ir kitų institucijų atlikti tyrimai, susiję su jaunimu

Nacionaliniai teisės aktai:

- [Jaunimo politikos pagrindų įstatymas](#)
- [Tipinis savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriaus \(vyriausiojo specialisto\) pareigybės aprašymas](#)
- [Specialių tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams lėšų apskaičiavimo metodika](#)
- [Nacionalinės jaunimo politikos 2022-2024 metų veiksmų planas](#)
- [Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymas](#)

Jaunimo įgalinimas:

- [Savivaldybių jaunimo reikalų tarybų pavyzdiniai nuostatai](#)

- [Savivaldybių jaunimo reikalų tarybų veiklos organizavimo ir vertinimo rekomendacijos](#)
- [Savivaldybių jaunimo organizacijų tarybų identifikavimo tvarkos aprašas](#)
- [Aktyviai savivaldybėse veikiančių jaunimo, su jaunimu dirbančių organizacijų ir neformalių jaunimo grupių sąrašo sudarymo rekomendacijos](#)
 - [Rekomendacijos savivaldybėms rengiant finansavimo konkurso nuostatus jaunimo veikloms finansuoti](#)
 - [Jaunimo organizacijų veiklos kokybės vertinimo klausimynas](#)
 - [Nacionalinė jaunimo organizacijų veiklos kokybės gerinimo metodika](#)
 - [Europos solidarumo korpuso projektai](#)
 - [Erasmus+ jaunimo mainai](#)
 - [Erasmus+ jaunimo dalyvavimo projektai](#)
 - [SALTO-YOUTH tinklas jaunimo politikai](#)
 - [Jaunimo politikos kokybės standartų rinkinys](#)

Darbas su jaunimu:

- [Darbo su jaunimu gatvėje tvarkos aprašas, Mobiliojo darbo su jaunimu tvarkos aprašas, Atvirojo darbo su jaunimu tvarkos aprašas, Jaunimo informavimo ir konsultavimo tvarkos aprašas ir Jaunimo praktinių įgūdžių ugdymo tvarkos aprašas](#)
 - [Atvirųjų jaunimo centrų ir atvirųjų jaunimo erdvių identifikavimo ir veiklos kokybės priežiūros tvarkos aprašas](#)
 - [Rekomendacijos atvirųjų jaunimo centrų ir atvirųjų jaunimo erdvių veiklos kokybės užtikrinimui](#)
 - [Jaunimo darbuotojų veiklos aprašas](#)
 - [Rekomendacijos dėl lankytojų skaičiavimo atviruosiuose jaunimo centruose ir atvirose jaunimo erdvėse](#)
 - [Jaunimo darbuotojų sertifikavimas](#)
 - [Socialinių paslaugų katalogas](#)
 - [Rekomendacijos dėl išmaniojo darbo su jaunimu](#)
 - [Rekomendacijos jaunimo informavimo ir konsultavimo kokybei užtikrinti](#)
 - [Erasmus+ su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo projektai](#)

Savanorystė:

- [LR Savanoriškos veiklos įstatymas](#)
- [Jaunimo savanoriškos tarnybos organizavimo tvarkos aprašas](#)

- [Jaunimo savanoriškos tarnybos įgyvendinimo kokybės ir priežiūros tvarkos aprašas](#)
- [Priimančių organizacijų akreditacijos aprašas](#)
- [Jaunimo savanorius priimančių organizacijų akreditavimo tvarkos aprašas](#)
- [Jaunimo savanorišką veiklą organizuojančių organizacijų akreditavimo tvarkos aprašas](#)
- [Nacionalinės jaunimo savanoriškos veiklos programa](#)
- [Savanoriškos veiklos išlaidų kompensavimo sąlygų ir tvarkos aprašas](#)
- [Savanorių neformaliuoju būdu, JST metu įgytų, kompetencijų įvertinimo, įsivertinimo ir pripažinimo tvarkos aprašas](#)
- [Savanoriškos veiklos projektai - Europos solidarumo korpusas](#)

Tarpžinybinis ir tarpsektorinis bendradarbiavimas:

- [Miesto vietos veiklos grupių informacija](#)
- [Jaunimo politikos savivaldybėse kokybės vertinimo metodika ir jaunimo politikos savivaldybėse kokybės vertinimo aprašas.](#)
- [Metodika, reikalinga jaunimo problematikos tyrimams savivaldybėse atlikti](#)
- [Valstybinių ir kitų institucijų atlikti tyrimai, susiję su jaunimu](#)

JAUNIMO REIKALŲ KOORDINATORIŲ VEIKLOS SRITYS

Toliau pateikiamos ir aprašomos pagrindinės JRK veiklos sritys ir rekomendacijos dėl jų įgyvendinimo. Veiklos sritys išskirtos atsižvelgiant į skirtingas temas ar veiklos laukus.

JAUNŲ ŽMONIŲ ĮGALINIMAS, DALYVAVIMAS IR ATSTOVAVIMAS

Jaunimo politika (toliau – JP) neatskiriama nuo siekio sudaryti sąlygas kiekvienam jaunam žmogui visapusiškai ugdytis ir realizuoti save, priimti sprendimus, taip pat pasirinkti jam priimtinausią dalyvavimo visuomenėje formą. Jaunų žmonių įgalinimas, dalyvavimas ir atstovavimas – neabejotinai viena pagrindinių JRK veiklos sričių, kurią įgyvendinant jaunas žmogus matomas kaip aktyvus dalyvis ir partneris.

JAUNIMO ORGANIZACIJOS, NEFORMALIOS JAUNIMO GRUPĖS

Ši veiklos sritis tiesiogiai susijusi su pačiais jaunais žmonėmis, tad įgyvendinant ją tenka betarpiškai dirbti, konsultuoti(-is) su jaunimu, jaunimo organizacijomis, jaunimo neformaliomis grupėmis. Čia ypač reikalingas platesnio konteksto išmanymas, suvokimas, kuriantis jaunimo politikos tikslų įgyvendinimo savivaldybėje pridėtinę vertę. Svarbus gebėjimas matyti visus potencialius veikėjus ir jų teikiamas paslaugas bei galimybes tinkamai jas išnaudoti, siekiant kokybiškos JP įgyvendinimo.

Įgyvendinant šią veiklos sritį, JRK:

1. Įgalina jauną žmogų (toliau – JŽ) dalyvauti sprendimų priėmime: informuoja apie savivaldybės tarybos, jos komisijų ir / ar darbo grupių vykstančius posėdžius ir svarstomus klausimus, susijusius su JP ir kviečia juose dalyvauti, supažindina su galimybėmis dalyvauti rengiant teisės aktus ir pateikti pastabas, pasiūlymus teisės aktų projektams. Šiuo etapu svarbu apie minėtas galimybes informuoti JŽ per įvairius renginius, savivaldybės jaunimo reikalų tarybos posėdžius.

2. Identifikuoja savivaldybėje veikiančias jaunimo ir su jaunimu dirbančias organizacijas¹ ir palaiko su jomis kontaktą, kad padėtų užtikrinti kokybišką jų veiklą: savivaldybės jaunimo organizacijų tarybą, jaunimo organizacijas, su jaunimu dirbančias organizacijas, neformalias jaunimo grupes.

¹ Žr. skyrių „Pagrindinės nuorodos ir teisės aktai“, jaunimo įgalinimo, dalyvavimo ir atstovavimo skiltį „Aktyviai savivaldybėse veikiančių jaunimo, su jaunimu dirbančių organizacijų ir neformalių jaunimo grupių sąrašo sudarymo rekomendacijos“

3. Analizuoja jaunimo organizacijų, atstovaujančių tam tikros dalies jaunų žmonių interesams (pvz., miesto / rajono moksleivių taryba), kompetenciją ir veiklą (intensyvumas, matomumas), atstovavimo kokybę, siekiant suplanuoti kompetencijų stiprinimo priemones arba įtraukti organizuotas struktūras į sprendimų priėmimą.

4. Inicijuoja ir organizuoja simuliacijas, mokymus ir kt. veiklas, sustiprinančias jaunimo atstovavimo gebėjimus, pagal poreikį vykdo apklausas tokių mokymų poreikio jaunimui išsiaiškinti.

5. Konsultuojasi su JŽ priimant sprendimus, susijusius su JP įgyvendinimu savivaldybėje (darbo grupių, jaunimo forumų organizavimas, rezoliucijų rengimo inicijavimas). JRK pagal poreikį inicijuoja darbo grupių susitikimus – konsultacijas su JŽ priimant sprendimus.

6. Skatina jaunimo dalyvavimą įvairiose struktūrose, pavyzdžiui, jaunimo politikos ambasadorių, Žinau Viską savanorių, Patirčių ir kituose jaunimo tinkluose.

7. Ieško savivaldybėje naujų jauno žmogaus įtraukimo formų, pavyzdžiui, jaunimo tinklų kūrimas, lyderystės, pilietiškumo ugdymo programos, savivaldos rinkimų simuliacijos, mokinių dalyvaujamas biudžetas, kt.

Jaunimo įgalinimo ir dalyvavimo srityje ne mažiau svarbu ir tai, kad JRK:

1. Planuoja JP priemonių, skatinančių JŽ dalyvavimą, įgyvendinimą savivaldybėje – inicijuoja neformalių jaunimo grupių, jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų finansavimo programų ir priemonių savivaldybės teritorijoje rengimą bei kontroliuoja finansavimo programų ir priemonių savivaldybės teritorijoje įgyvendinimą².

2. Tarpininkauja, konsultuoja ir suteikia pagalbą jaunimui, jaunimo organizacijoms, neformalioms jaunimo grupėms įveikiant teises procedūras savivaldybėje (dėl projektų finansavimo, patalpų nuomos ir kt.)

SAIVALDYBĖS JAUNIMO REIKALŲ TARYBOS (SJRT) VEIKLOS KOORDINAVIMAS

Ši veiklos sritis ypač svarbi tuo, kad suponuoja puikų įrankį, įgalinantį jaunus žmones aktyviai dalyvauti, atstovauti savo ir bendraamžių interesams. Žiūrėdami į SJRT kaip į įrankį, padedantį jaunų žmonių mokymui(-si) atstovauti savo interesams, aktyviai dalyvauti, būti sąmoningu piliečiu, galima pamatyti ir savo įprasmintą, reikšmingą veiklą.

JRK nėra SJRT narys, nes reikia kuo daugiau sąjungininkų, remiančių JP savivaldybėje. Į SJRT geriau įtraukti dar vieną sąjungininką iš kitos viešosios politikos srities, kuris, būdamas SJRT, žinos

² Žr. skyrių „Pagrindinės nuorodos ir teisės aktai“, jaunimo įgalinimo, dalyvavimo ir atstovavimo skiltį, „Rekomendacijos savivaldybėms rengiant finansavimo konkurso nuostatus jaunimo veikloms finansuoti“

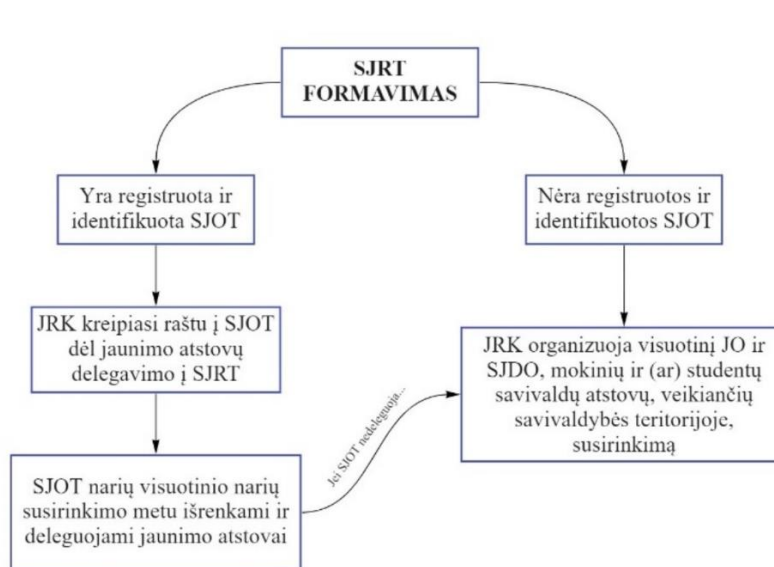
situaciją ir turės panašų supratimą apie jaunus žmones. Taip pat svarbu atskirti sprendimų priėmimo ir įgyvendinimo procesus, nes dažnai JRK būna SJRT sprendimų vykdytojas, tad svarstant tuos pačius sprendimus, kuriuos reikės įgyvendinti, gali kilti interesų konfliktas. Nors JRK nėra SJRT narys, JRK gali būti paskirtas SJRT sekretoriumi.

JRK, įgyvendindamas šią sritį, administruoja SJRT veiklą ir esant poreikiui techniškai aptarnauja posėdžių metu. SJRT veiklos koordinavimo srityje galima išskirti tris etapus: SJRT formavimas, SJRT darbo organizavimas ir SJRT atskaitomybė, kurie reglamentuojami Jaunimo politikos pagrindų įstatymo³ ir Savivaldybių jaunimo reikalų tarybos pavyzdinių nuostatų⁴. Kiekvieną etapą aptarsime detalčiau.

SAVIVALDYBĖS JAUNIMO REIKALŲ TARYBOS FORMAVIMAS

Siekiant skaidriai ir demokratiškai suformuoti SJRT, savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius:

1. *Organizuoja SJRT narių atranką, vykdo SJRT formavimo procesus.*

1 pav. SJRT formavimas. JRK užtikrina, jog SJRT nuostatuose ir (arba) atskirai patvirtintame dokumente (jaunimo atstovų rinkimų organizavimo ir delegavimo į SJRT tvarkoje) būtų aiškiai aprašyta SJRT formavimo ir sudėties keitimo tvarka ir jos būtų laikomasi. Pavyzdinis jaunimo atstovų rinkimų organizavimo tvarkos aprašas pateikiamas prieduose. Sudarant SJRT svarbu, kad būtų laikomasi pariteto principo ir mažiausiai pusę SJRT narių sudarytų jaunimo atstovai. Delegavimo SJOT pavyzdinis raštas pateikiamas prieduose. SJOT turi atitikti SJOT identifikavimo tvarkos aprašo nuostatas⁵.

³ LR Jaunimo politikos pagrindų [įstatymas](#)

⁴ SJRT pavyzdiniai [nuostatai](#)

⁵ [Savivaldybių jaunimo organizacijų tarybų identifikavimo tvarkos aprašas](#)

Į JRK gali būti kreipiamasi ir dėl kitų SJRT narių delegavimo (savivaldybės institucijų ar administracijos). Svarbu, jog savivaldybės atstovams būtų aktualūs jaunimo politikos įgyvendinimo klausimai, t. y. jie būtų iš skirtingų savivaldybės tarybos komitetų ir (arba) administracijos skyrių, kurie tiesiogiai susiję su jaunimo politikos įgyvendinimu savivaldybėje. Siekiant užtikrinti sprendimų priėmimą sprendžiant jauniems žmonėms aktualius klausimus, rekomenduojama, kad į SJRT sudėtį kaip savivaldybės atstovai būtų įtraukti savivaldybės tarybos nariai, kurie sudarytų ne mažiau kaip trečdalį visų SJRT narių skaičiaus.

2. *JRK esant poreikiui inicijuoja SJRT sudėties keitimo procedūras.* Remiantis pavyzdiniais SJRT nuostatais, SJRT sudėtis keičiama, kai nutrūksta nario įgaliojimai: narys atsistatydina savo noru anksčiau, negu pasibaigia tarybos kadencija; nutrūksta jo darbo (tarnybos) santykiai atstovaujamoje savivaldybės institucijoje ar administracijoje, jis pašalinamas vadovaujantis SJRT numatytais procedūromis dėl neaktyvių narių pašalinimo (dėl posėdžių nelankymo ir kt.). Kuomet JRK informuojamas arba sulaukia patvirtinimo raštu apie nutrūkusius nario įgaliojimus, jis inicijuoja SJRT sudėties keitimą. Tokiu atveju, kalbant apie jaunimo atstovus, savivaldybės jaunimo organizacijų taryba, delegavusi savo narį, jį atšaukia nurodydama motyvus ir deleguoja kitą savo narį, kuris SJOT organizuotame paskutiniame visuotiniame susirinkime balsuojant dėl jaunimo atstovų delegavimo surinko daugiausia balsų, bet į SJRT nepateko. Jaunimo atstovai, išrinkti JRK viešai organizuotame visuotiniame jaunimo atstovų susirinkime, nutrūkus jų įgaliojimams keičiami kitu, daugiausia balsų surinkusiu, bet į SJRT nepatekusiu kandidatu (nebent SJRT nuostatai ar jaunimo atstovų delegavimo ir rinkimų tvarka numato kitaip).

Demokratiškai suformavus SJRT ir užtikrinus jaunų žmonių įtraukimą ir interesų atstovavimą formuojant bei įgyvendinant jaunimo politiką savivaldybėje, kitas etapas, kuriam turi būti skiriamas didelis dėmesys, tai nuoseklus SJRT veiklos organizavimas.

SAVIVALDYBĖS JAUNIMO REIKALŲ TARYBOS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

Dažniausiai sutinkama ir minima problema SJRT veikloje – neaktyvus narių dalyvavimas posėdžiuose. Tam įtakos gali turėti veiklos nekonkretumas, abejojimas priimtais sprendimais, jų rezultatais ir prasme, nesusiformavusi tradicija reguliariai rinktis į posėdžius ir svarstyti klausimus, nepasiruošimas posėdžiams. Jeigu nežinai situacijos svarstomu klausimu, o gal ir nelabai supranti, tada jautiesi nedrąsiai ir nuomonės išsakyti negali. Kartais „vyresnieji“ SJRT nariai nepalieka erdvės ir laiko kalbėti jaunimo atstovams, o jei ir suteikiama tokia galimybė, tai labiau primena

manipuliaciją jaunuolių nuomone, siekiant jau iš anksto numatytų tikslų. Tačiau taip yra ne visur ir dėl to labai džiugu. Be to, yra keletas būdų, kaip to išvengti.

Siekiant SJRT narių aktyvaus įsitraukimo ir kokybiškesnių, efektyvesnių, produktyvesnių posėdžių ir jų metu priimamų sprendimų, JRK:

1. Užtikrina, jog nauji SJRT nariai būtų supažindinti su pagrindiniais SJRT tikslais, funkcijomis ir teisėmis, SJRT darbo organizavimu, SJRT rekomendacijų ir pasiūlymų teikimo tvarka bei aktualiais jaunimo politikos įgyvendinimą nacionaliniu ir savivaldybės lygmeniu reglamentuojančiais teisės aktais. Pavyzdžiui, suformavus naujos sudėties SJRT, JRK gali prarasti įvadinius mokymus nurodytomis temomis, o vėliau eigoje inicijuoti SJRT narių kompetencijų kėlimą perkant mokymų paslaugas, skatinant SJRT narius dalyvauti renginiuose apie jaunimo politiką ir pan.

2. Užtikrina SJRT posėdžių reguliarumą (bent 1 kartą per ketvirtį): klausimų, medžiagos teikimą SJRT darbotvarkei ir derinimą su SJRT pirmininku. JRK planuoja posėdžius, derina datas ir darbotvarkę su SJRT pirmininku. Ne vėliau kaip prieš, pavyzdžiui, 5 darbo dienas suderintą posėdžio datą, darbotvarkę ir posėdžio medžiagą išsiunčia visiems SJRT nariams.

3. Užtikrina SJRT veiklos (posėdžių protokolai, darbotvarkės) viešinimą savivaldybės interneto svetainėje, Jaunimui ar Jaunimo politikos įgyvendinimui savivaldybėje skirtoje skiltyje. Ne vėliau kaip prieš, pavyzdžiui, 5 darbo dienas iki SJRT posėdžio darbotvarkė paskelbiama interneto svetainėje, pateikiama informacija apie pageidaujančių posėdyje dalyvauti asmenų išankstinę registraciją. Per 5 darbo dienas po posėdžio savivaldybės interneto svetainėje skelbiami suderinti ir pasirašyti SJRT posėdžių protokolai.

4. Padeda rengiant SJRT metinio veiklos plano projektą / darbotvarkę, paremtą klausimais, kurie būtų svarstomi tuos metus. Siūloma į SJRT veiklos planą / darbotvarkę įtraukti savivaldybės trimečio strateginio veiklos plano įvairių sričių programų svarstymą (pavyzdžiui, švietimo, kultūros, sveikatos ar pan.). Parengtas SJRT metinio veiklos plano / darbotvarkės projektas pateikiamas SJRT nariams, kurie per numatytą laiką teikia pasiūlymus, pastabas. Atsižvelgiant į gautus SJRT pasiūlymus, pastabas, plano projektas koreguojamas ir teikiamas SJRT tvirtinimui. Rezultatas – efektyvus SJRT darbo planavimas, užduočių pasiskirstymas ir įsipareigojimas jas vykdyti.

5. Siekdamas SJRT įgalinti dalyvauti JP procesuose, JRK užtikrina visų klausimų, susijusių su JP, svarstymą SJRT. JRK yra atsakingas už JP priemonių įgyvendinimo savivaldybėje inicijavimą ir koordinavimą, todėl visi planuojami veiksmai, rengiami teisės aktai, kurie susieti su JP įgyvendinimu savivaldybėje, derinami ir svarstomi SJRT (skiriamas finansavimas jaunimo politikai savivaldybėje, darbo su jaunimu formų įvairovė ir pan.). Priimti SJRT sprendimai, siūlymai ir rekomendacijos pateikiami savivaldybės tarybai, savivaldybės administracijai (administracijos direktoriui), įstaigoms, organizacijoms.

6. Vykdo savivaldybės tarybos ir administracijos teisės aktų, susijusių su JP įgyvendinimu savivaldybėje, stebėseną. JRK analizuoja teisės aktų projektus ir kitus dokumentus, kurie susiję su JP ir, esant poreikiui, įtraukia į SJRT darbotvarkę. Tokiu būdu užtikrinamas su JP susijusių klausimų savalaikis svarstymas, efektyviau vykdomi priimti sprendimai.

7. Jeigu tam tikrų JP klausimų nepavyksta išspręsti įgyvendinimo lygmenyje (pvz. savivaldybės administracijoje), siūloma probleminį klausimą spręsti kitomis (pvz., politinėmis) priemonėmis – pirmoji instancija šiuo atveju ir būtų SJRT. Siekiant užtikrinti svarstomo klausimo argumentuotą pateikimą, stiprinti tarpžinybinį bendradarbiavimą ir pan., organizuojami išplėstiniai, išvažiuojamieji SJRT posėdžiai.

8. JRK inicijuoja ir organizuoja išplėstinius SJRT posėdžius kviečiant dalyvauti suinteresuotus asmenis. JRK, planuodamas išplėstinį SJRT posėdį ir atsižvelgdamas į svarstomų klausimų aktualumą, sudėtingumą, problemišumą, kviečia dalyvauti posėdyje suinteresuotas šalis ir išsakyti savo poziciją svarstomu klausimu.

9. Inicijuoja ir organizuoja išvažiuojamuosius SJRT posėdžius. JRK, vadovaudamasis principu, jog su JP susiję klausimai svarstomi ten, kur gali būti priimti konkretūs sprendimai, organizuoja SJRT išvažiuojamąjį posėdį tam tikrai problemai, klausimui spręsti (pvz., konfliktinė situacija: bendruomenė nesutinka leisti mobiliojo darbo su jaunimu darbuotojams naudotis patalpomis ir įranga).

10. Užtikrina, jog SJRT priimti sprendimai, siūlymai ir rekomendacijos būtų pateikiami savivaldybės tarybai, savivaldybės administracijai (administracijos direktoriui), atitinkamoms įstaigoms ir organizacijoms.

11. Inicijuoja ir organizuoja SJRT narių kompetencijų kėlimą. JRK domisi įvairiomis galimybėmis ir teikia pasiūlymus, informaciją SJRT nariams apie kompetencijų kėlimo galimybes. Siekiama, kad SJRT sudarytų kompetentingi ir motyvuoti nariai, būtų priimami kokybiški sprendimai.

SAVIVALDYBĖS JAUNIMO REIKALŲ TARYBOS ATSKAITOMYBĖ

Vieni esminių SJRT atskaitomybės rezultatų – tai ir kokybiškesnė SJRT veikla, ir su jaunimo politika susijusių klausimų aktualizavimas siekiant palankių savivaldybės sprendimų, didesnis jaunimo politikos ir SJRT žinomumas, priimamų sprendimų svarba ir kt.. Siekdamas šių rezultatų, JRK:

1. Padeda parengti SJRT metinę veiklos ataskaitą (kuri numatyta savivaldybių jaunimo reikalų tarybų pavyzdiniuose nuostatuose). JRK padeda rengiant metinės SJRT veiklos ataskaitos projektą,

kuris pateikiamas SJRT. Suderinus su SJRT metinę ataskaitą, ji pagal poreikį pristatoma komitetams ir teikiama savivaldybės tarybai.

2. Inicijuoja SJRT veiklos įsivertinimą. JRK, suderinęs su SJRT pirmininku, organizuoja SJRT metų veiklos įsivertinimą pagal SJRT metų veiklos plane numatytus veiksmus ir Agentūros SJRT veiklos organizavimo ir vertinimo rekomendacijas⁶. Įvertinami pasiekti ar nepasiekti rezultatai, įvardijamos tą nulėmusios priežastys, aptariamas kiekvieno SJRT nario įsitraukimas bei dalyvavimas SJRT veikloje ir pan. Per šį įsivertinimą numatomi tolesni veiklos tobulinimo veiksmai metiniame SJRT veiklos plane.

Norime atkreipti dėmesį, kad toliau šiose rekomendacijose aprašomos JRK veiklos sritys neatsiejamos nuo SJRT veiklos ir SJRT darbotvarkės klausimų.

DARBAS SU JAUNIMU

Darbas su jaunimu yra ugdomoji veikla, orientuota į jaunų žmonių laisvalaikį, nukreipta į jų poreikius, palydima su jaunimu tiesiogiai dirbančių asmenų⁷, turinčių reikiamas kompetencijas, atitinkamą išsilavinimą ir (ar) įgiję jaunimo darbuotojo sertifikatą⁸. Kita labai svarbi sudedamoji darbo su jaunimu dalis – veikla, pagrįsta neformaliojo ugdymo procesais ir savanorišku dalyvavimu.

Aptariant šios veiklos srities įgyvendinimą, išryškėja ypač svarbios JRK kompetencijos: kiekvienos darbo su jaunimu formos supratimas ir išmanymas atskirai, jų poreikis savivaldybėje. Nors JRK nėra ir neturėtų būti tiesiogiai su jaunimu dirbančiu asmeniu (jaunimo darbuotoju) dėl galimo interesų konflikto, išmanyti darbo su jaunimu formų specifiką ir turėti apie tai supratimą būtina. JRA ir kitų įstaigų ar organizacijų organizuojami kompetencijų kėlimo seminarai, mokymai, tinklo susitikimai yra ypač svarbūs ir reikšmingi. Siūlytina į kompetencijos kėlimą žvelgti kaip į nuolatinį, būtiną ir nepertraukiamą procesą, leidžiantį išmanyti savo darbo sritį ir specifiką.

Darbas su jaunimu – tai veikla, skirta sudaryti sąlygas jaunam žmogui įsitraukti į asmeninę, profesinę ir visuomeninę veiklą, jo kompetencijoms plėtoti ir ugdyti. Darbas su jaunimu gali vykti įvairių sričių įstaigose ir organizacijose⁹. Darbo su jaunimu temos apibrėžiamos pagal JŽ poreikius, todėl dirbant su jaunimu remiamasi neformaliojo ugdymo principais (nors ir ne visoms darbo su

⁶ [Savivaldybių jaunimo reikalų tarybų veiklos organizavimo ir vertinimo rekomendacijos](#)

⁷ Šiose rekomendacijose savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius nėra priskiriamas tiesiogiai su jaunimu dirbantiems asmenims, t.y. jaunimo darbuotojams

⁸ [Jaunimo darbuotojų veiklos aprašas](#), [Jaunimo darbuotojų sertifikavimas](#)

⁹ Svarbu atkreipti dėmesį, kad pagal JPPĮ įstaigos nuostatuose prie veiklos tikslų būtų aiškiai įvardinta, jog įstaiga vykdo darbą su jaunimu (žr. JPPĮ sąvokas „Su jaunimu dirbanti organizacija“).

jaunimu formoms ir ne visoms tikslinėms grupėms neformalusis ugdymas yra tinkamas ir / ar reikalingas).

Neformalusis jaunimo ugdymas – veikla, kuria plėtojamos JŽ asmeninės, socialinės ir edukacinės kompetencijos ir kuri vykdoma ne pagal formaliojo švietimo programas. Vykdamas darbą su jaunimu reikėtų taikyti įvairius jaunimo poreikius atitinkančius darbo su jaunimu metodus, įgyvendinamus neformaliojo ugdymo principais: tai mokymai per patirtį, užsiėmimai grupėmis, diskusijos, kūrybinės laboratorijos, seminarai, individualios konsultacijos, mokymasis iš bendraamžių ir kt.

Vykdamas darbą su jaunimu, turi būti pasitelkiami ir **išmaniojo darbo su jaunimu metodai**. Išmanusis darbas su jaunimu – tai iniciatyvus skaitmeninių medijų ir technologijų naudojimas bei reagavimas į jas darbo su jaunimu srityje. Plačiau apie išmanųjį darbą su jaunimu galima susipažinti JRA internetiniame tinklapyje¹⁰.

Išskiriamos šios darbo su jaunimu formos:

- Atvirasis darbas su jaunimu;
- Mobilusis darbas su jaunimu;
- Darbas su jaunimu gatvėje;
- Jaunimo informavimas ir konsultavimas;
- Jaunimo praktinių įgūdžių ugdymas.

Siekiant užtikrinti darbo su jaunimu formų įgyvendinimo savivaldybėje kokybę bei nuoseklumą ir tolygią jų plėtrą, JRK atlieka keletą pagrindinių veiklų:

1. Sudaro palankias sąlygas įvairioms darbo su jaunimu formoms įgyvendinti ir plėtoti savivaldybėje – vadovaudamasis patvirtintais darbo su jaunimu formų aprašais ir / ar rekomendacijomis, išanalizavęs esamą situaciją bei įvertinęs realų poreikį, JRK teikia pasiūlymus dėl įvairių darbo su jaunimu formų įgyvendinimo savivaldybėje įtraukimo į savivaldybės strateginius JP planavimo dokumentus. Rezultatas – užtikrinamas nuoseklus darbo su jaunimu formų finansavimas ir tęstinumas.

2. Teikia pasiūlymus ir išvadas savivaldybės tarybai, administracijos direktoriui dėl darbo su jaunimu formų finansavimo, jaunimo darbuotojų etatų steigimo / išlaikymo ir efektyvesnių finansavimo būdų pasirinkimo.

¹⁰ <https://jra.lt/dirbantiems/suzinok-daugiau/darbo-su-jaunimu-formos/darbo-su-jaunimu-metodai/ismaniojo-darbo-su-jaunimu-metodai>

Svarbu turėti omenyje, jog yra patvirtintas atnaujintas [Socialinių paslaugų katalogas](#), kuriame įtrauktas atvirasis, mobilusis ir darbas su jaunimu gatvėje. Galima siūlyti įtraukti šias paslaugas į savivaldybės socialinių paslaugų planą¹¹ ir taip finansuoti šių paslaugų vykdymą bendradarbiaujant su Socialinių paslaugų skyriumi.

Galimi paslaugų įsigijimo būdai:

- viešasis pirkimas. Jeigu savivaldybė nusprendžia paslaugas įsigyti organizuodama viešąjį pirkimą, JRK rengia reikalingą pirkimo dokumentaciją (techninę specifikaciją, paslaugų įsigijimo sutarties projektą ir t. t.) Racionalu ir kokybiška būtų viešojo pirkimo pasiūlymų vertinimo kriterijumi numatyti ekonominį naudingumą.
- projektų atrankos konkursas. Organizuojant konkursą, JRK rengia ir administruoja atvirųjų jaunimo centrų, atvirųjų jaunimo erdvių, mobiliojo darbo su jaunimu, darbo su jaunimu gatvėje, jaunimo praktinių įgūdžių ar kitų darbo su jaunimu formų finansavimo projektus, taip pat skelbia ir organizuoja šių projektų atrankas: ruošia finansavimo konkurso tvarkos aprašus / konkurso nuostatus, kuriuose yra reglamentuoti reikalavimai projektų turiniui, pareiškėjams, vykdytojams ir dalyviams, vertinimo, finansavimo, vykdymo tvarka ir kontrolė, organizuoja ir užtikrina aiškų, skaidrų projektų vertinimą.

3. Dalyvauja planuojant atvirųjų jaunimo centrų, atvirųjų jaunimo erdvių, mobiliojo darbo su jaunimu, darbo su jaunimu gatvėje, jaunimo praktinių įgūdžių ugdymo ar jaunimo informavimo ir konsultavimo centrų / taškų veiklos planavimo ir rezultatų įsivertinimo procesus (pavyzdžiui, derina savivaldybės biudžeto lėšomis finansuojamo arba iš dalies finansuojamo atvirojo jaunimo centro metinį veiklos planą, metų gale dalyvauja įvertinant veiklos rezultatus, stebi atvirojo jaunimo centro veiklos procesą).

4. Analizuoja įstaigų, organizacijų, vykdančių darbą su jaunimu ir finansuojamų arba iš dalies finansuojamų savivaldybės biudžeto lėšomis, veiklos planus ir pasiektus kiekybinius, kokybinius rodiklius. JRK susipažįsta su esama situacija, vertina pokyčius, pasiektus rezultatus ir atsižvelgdamas į tai formuoja ir teikia pasiūlymus dėl veiklos užtikrinimo ir gerinimo tiek patiems atvirojo, mobiliojo, kitų darbo su jaunimu formų vykdytojams, tiek pagal poreikį ir SJRT.

5. Kokybiškesnį darbą su jaunimu inspiruoja efektyvus bendradarbiavimas tarp JRK ir darbo su jaunimu paslaugų teikėjų, kurį gali užtikrinti nuolatiniai susitikimai su atvirųjų jaunimo centrų, atvirųjų jaunimo erdvių, mobiliojo darbo su jaunimu ar kitais jaunimo darbuotojais analizuojant veiklą. JRK inicijuoja ir organizuoja reguliarius (pvz., kiekvieno ketvirčio pirmą mėnesį)

¹¹Daugiau apie socialines paslaugas galite paskaityti adresu: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.270342>
Apie socialinių paslaugų plano sudarymą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.286889/asr>

susitikimus, skirtus situacijai aptarti ir įvertinti. Šiuos susitikimus dokumentuoja ir susitikimo santrauką / protokolą pateikia visiems dalyviams.

Toliau pristatomos darbo su jaunimu formos, jų pagrindiniai bruožai ir įgyvendinimas.

ATVIRASIS DARBAS SU JAUNIMU

Atvirasis darbas su jaunimu¹² – tai darbo su jaunimu forma, kuria siekiama visiems jauniems žmonėms, nepriklausomai nuo jų socialinės padėties, suteikti galimybių saugiai leisti laisvalaikį, užsiimti juos dominančia veikla, o esant poreikiui – spręsti kasdienybėje kylančius iššūkius ir klausimus padedant kompetentingiems jaunimo darbuotojams.

Atvirasis jaunimo centras (toliau – AJC) – Lietuvos Respublikoje ar kitoje valstybėje įsteigtas juridinis asmuo, kita organizacija ar jų filialas, atstovybė, kurių veiklos arba jos dalies vykdymo vieta yra Lietuvos Respublikoje ir kurie atlieka darbą su jaunimu, grindžiamą savanorišku jaunų žmonių apsisprendimu dalyvauti šioje veikloje ir užtikrinanti jų įsitraukimą į šią veiklą. AJC nuostatų / įstatų veiklos tiksluose turi būti aiškiai išskirtas darbo su jaunimu vykdymas.

Tokios įstaigos savininko ar dalininko teises ir pareigas įgyvendina savivaldybės įstaigos, nevyriausybinės organizacijos, vietos ar religinės bendruomenės (teisinis statusas centro steigimui nėra svarbus). AJC teikia laisvalaikio užimtumo, socialines, psichologines ir pedagogines paslaugas, dirba individualiai su jaunuoliais, neretai – ir su jų šeimos nariais. AJC tiesiogiai su jaunimu tuo pačiu metu dirba bent 2 jaunimo darbuotojai, dirbantys ne mažiau kaip po 0,5 etato, skirto atvirajam darbui su jaunimu vykdyti, iš kurių bent vienas turi būti įgijęs socialinio darbuotojo, socialinio pedagogo, pedagogo, edukologo, psichologo išsilavinimą arba jaunimo darbuotojo sertifikatą.

Atviroji jaunimo erdvė (toliau – AJE) – kultūros, švietimo, kūno kultūros ir sporto ar socialines paslaugas teikiančio juridinio asmens nuosavybės, patikėjimo teise ar nuomos, panaudos sutarčių pagrindais valdoma patalpa, kurioje atliekamas darbas su jaunimu, grindžiamas savanorišku jaunų žmonių apsisprendimu dalyvauti šioje veikloje ir užtikrinantis jų įsitraukimą į šią veiklą.

Svarbu, kad įstaigos steigimo dokumentuose prie veiklos tikslų būtų minimas darbas su jaunimu¹³, o darbuotojas, dirbantis su jaunimu ne mažiau kaip 0,5 etato, skirto atvirajam darbui su jaunimu vykdyti, turėtų nors minimalių tam reikalingų kompetencijų (turėjęs papildomus mokymus, universitete išklauses tam tikrą modulį ar pan. Pavyzdžiui, asmuo gali būti įgijęs tik vidurinį

¹² Atvirąjį darbą su jaunimu vykdo [su jaunimu dirbančios organizacijos](#).

¹³ Jei įstaigos įstatai registruojami Registrų centro internetiniame tinklapyje, prisijungus prie sistemos išsifiltruojama veiklos sritis ir pasirenkama darbo su jaunimu veikla.

išsilavinimą, tačiau būti sukaupęs patirties iš mobilumų projektų per Erasmus+ programas ar tiesiogiai dalyvaujant seminaruose, mokymuose pažintiniuose vizituose.

Svarbu pažymėti, kad jeigu AJC arba AJE pavadinime yra žodis „atvirasis“, pvz. atvirasis jaunimo centras, tai automatiškai nereiškia, kad centras vykdo atvirąjį darbą su jaunimu. Tam, kad būtų išsiaiškinta, ar AJC arba AJE vykdo atvirąjį darbą su jaunimu, AJC ir AJE turi būti identifikuoti vadovaujantis Atvirųjų jaunimo centrų ir atvirųjų jaunimo erdvių identifikavimo ir veiklos kokybės priežiūros tvarkos aprašu¹⁴.

JRK vaidmuo, kalbant apie AJC ir AJE veiklą, išsiskiria tuo, kad:

1. JRK, vadovaudamasis Atvirųjų jaunimo centrų ir atvirųjų jaunimo erdvių identifikavimo ir veiklos kokybės priežiūros tvarkos aprašu¹⁴, surenka informaciją apie AJC ir AJE įstaigas savivaldybėje, identifikuoja jų atitiktį atvirųjų jaunimo centrų erdvių reikalavimams bei teikia šią informaciją JRA atsakingiems už darbą su jaunimu specialistams kas dvejus metus, o esant poreikiui ir įstaigos darbuotojų ar vidinės tvarkos, nuostatų bei kitų dokumentų pasikeitimui, kurie gali turėti įtakos identifikavimo duomenų tinkamumui, gali būti teikiama ir dažniau.

2. Siekdamas užtikrinti atvirojo darbo su jaunimu kokybę ir atsižvelgdamas į Agentūros rekomendacijas, rengia ir užtikrina, kad būtų naudojamas savivaldybės atvirųjų jaunimo centrų ir / ar atvirųjų jaunimo erdvių veiklos kokybės vertinimo tvarkos aprašas¹⁵. Veiklos kokybės aprašas gali būti tvirtinamas savivaldybės tarybos sprendimu arba administracijos direktoriaus įsakymu.

MOBILUSIS DARBAS SU JAUNIMU

Mobilusis darbas su jaunimu – tai darbas su jaunimu nuvykus į gyvenamąją teritoriją, kurioje nėra AJC arba AJE, ir atsižvelgiant į šioje teritorijoje gyvenančių jaunuolių individualius poreikius. Mobilusis darbas su jaunimu vykdomas laikantis pagrindinių etapų, kurie aprašyti Mobiliojo darbo su jaunimu tvarkos apraše.

Mobilųjį darbą su jaunimu gali įgyvendinti AJC, AJE, NVO ar kitos įstaigos, kurios dirba su jaunimu, turinčios ne mažiau nei 1 metų darbo su jaunimu patirtį bei veikiančios pagal darbo su jaunimu principus. Taip pat jos turi turėti ne mažiau kaip 2 darbuotojus, dirbančius ne mažiau kaip po 0,5 etato, skirto mobiliajam darbui su jaunimu. Bent vienas darbuotojas, vykdamas mobilųjį darbą su jaunimu, privalo turėti socialinio darbo, socialinės pedagogikos, psichologijos arba edukologijos

¹⁴ [Atvirųjų jaunimo centrų ir atvirųjų jaunimo erdvių identifikavimo ir veiklos kokybės priežiūros tvarkos aprašas](#)

¹⁵ Tvirtinant tokį aprašą savivaldybėje, siūloma vadovautis šiomis JRA rekomendacijomis: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/cbde67a1a76411eaa51db668f0092944>

išsilavinimą. Taip pat bent vienas iš šių darbuotojų privalo turėti ne mažesnę nei 1 metų atvirojo darbo su jaunimu patirtį.

Kartais formuojama ydinga praktika, kai mobiliajam darbui su jaunimu vykdyti naudojami atvirojo darbo su jaunimu komandos nariai. Siekiant laikinai ar nuolat padengti mobiliųjų darbuotojų trūkumą, miksuojami komandos nariai, kurie dalį laiko dirba atvirajame jaunimo centre ir dalį laiko vykdo mobilųjį darbą su jaunimu. Taip padengiamas žmogiškųjų išteklių trūkumas, tačiau atvirajame jaunimo centre dirbti paliekamas tik vienas asmuo. Siekiant užtikrinti kokybiškų paslaugų teikimą, būtina atskirti veiklas vykdančių darbuotojų pareigybes: tie, kurie veikia atvirajame jaunimo centre, ir tie, kurie vykdo mobilųjį darbą su jaunimu.

JRK veikla, siekiant būtent mobiliojo darbo su jaunimu įgyvendinimo savivaldybėje, pasipildo tuo, kad koordinatorius:

1. Identifikuoja ir kaupia informaciją apie organizacijas, įstaigas, kurios gali būti mobiliojo darbo su jaunimu paslaugos teikėjai savivaldybėje.

2. Atlieka mobiliojo darbo su jaunimu vietos(-ų) / aplinkos, kur galėtų vykti mobilusis darbas su jaunimu, analizę (gyventojų skaičius, vietų skaičius, jaunų žmonių / lankytojų galimas skaičius ir pan.), arba vykdomo mobiliojo darbo su jaunimu poveikio jaunimui, jo užimtumui, analizę. Analizę galima atlikti darant apklausas, analizuojant statistiką, organizuojant susitikimus su (potencialiais) paslaugų teikėjais, kitais asmenimis ir pan. Apklausti rekomenduojama seniūnus, bibliotekų, kultūros centrų darbuotojus, bendruomenės namų atstovus, socialinius darbuotojus, atvejo vadybininkus, Vaiko teisių apsaugos specialistus, mokyklos bendruomenę ir pan. Surinktą informaciją rekomenduojama palyginti su statistiniais duomenimis. Remdamasis surinkta informacija, JRK gali teikti siūlymus dėl mobiliojo darbo su jaunimu įgyvendinimo ir plėtros savivaldybėje.

3. Padeda sprendžiant mobiliojo darbo su jaunimu įgyvendinimo vietos klausimus: tarpininkauja, padeda užmegzti santykį su įvairiomis įstaigomis, seniūnijomis, organizacijomis dėl mobiliojo darbo su jaunimu vykdymo jų patalpose.

Svarbu, kad nusprendus pradėti vykdyti mobilųjį darbą su jaunimu savivaldybėje, tai būtų numatoma vykdyti bent keletą metų, nes šiai darbo su jaunimu formai labai svarbus reguliarumas, tęstinumas. Iš pradžių jaunuolių gali būti ir nedaug, gali tekti keisti mobiliojo darbo su jaunimu vietą ar pradžioje organizuoti mobilies veiklas (pilotinius išvažiavimus) poreikiui nustatyti.

Darbas su jaunimu gatvėje – darbo su jaunimu forma, kurią vykdant dirbantys su jaunimu asmenys mezga santykius su pavieniais JŽ ar jų grupėmis jų susibūrimo vietose (žaidimų aikštelėse, gatvėse, kiemuose, parkuose, prekybos centruose, kavinėse ir pan.). Asmenys, dirbantys su jaunimu gatvėje, jaunimui įvairiomis formomis teikia asmeninę, socialinę ir ugdomąją pagalbą arba siūnia, palydi į jau egzistuojančias institucijas, organizacijas. Darbo su jaunimu paslaugos gatvėje gali būti teikiamos miesto dalyse, seniūnijose, kuriose nėra jaunimo centrų arba su jaunimu dirbančių organizacijų, tose vietovėse, kuriose didesnė jaunuolių, susiduriančių su socialinėmis problemomis, koncentracija.

Darbą su jaunimu gatvėje gali vykdyti su jaunimu dirbančios organizacijos (pvz. AJC, AJE, NVO ir pan.), kurios turi daugiau nei 1 metų darbo su socialinę atskirtį patiriančiu jaunimu patirtį ir bendraujančios su socialiniais partneriais (pvz. socialiniais darbuotojais, AJC, globos namų darbuotojais, policija ar kitomis institucijomis, veikiančiomis darbo su jaunimu srityje). Darbo gatvėje komandą turi sudaryti bent 2 darbuotojai, dirbantys tuo pačiu metu ne mažiau kaip po 0,5 etato, skirto darbui su jaunimu gatvėje. Visi darbuotojai turi turėti darbo su socialinę atskirtį patiriančiu jaunimu patirties, būti įgiję vieną iš išvardintų išsilavinimų - socialinio darbo, socialinės pedagogikos, psichologijos - arba būti įgiję jaunimo darbuotojo sertifikatą. Darbuotojai, vykdantys darbą su jaunimu gatvėje, turi turėti darbo su socialinę atskirtį ir sunkumų patiriančiu jaunimu patirties.

JRK veikla atitinkamai pasipildo tuo, kad koordinatorius:

1. Identifikuoja ir kaupia informaciją apie organizacijas, įstaigas, kurios gali būti darbo su jaunimu gatvėje paslaugos teikėjai savivaldybėje.
2. Bendradarbiauja su darbo su jaunimu gatvėje vykdytojais dėl reikalingos informacijos surinkimo, apsikeitimo: padeda atpažinti arba prisideda prie jaunuolių poreikių atpažinimo, statistikos ir kitos reikalingos informacijos surinkimo – vietų, aplinkos, kur galėtų vykti darbas su jaunimu gatvėje, analizės (gyventojų skaičius, vietų skaičius, jaunų žmonių galimas skaičius ir pan.) Remdamasis surinkta informacija, teikia siūlymus dėl darbo su jaunimu gatvėje įgyvendinimo ir plėtros savivaldybėje.
3. Padeda organizuoti paslaugos atsiradimą – ne tik ieškant galimų išteklių ir finansavimo šaltinių, bet ir pristatant darbo su jaunimu gatvėje vykdytojus vietos savivaldai, įvairioms įstaigoms, veikiančioms darbo su jaunimu srityje ir pan. Šiai darbo su jaunimu formai įgyvendinti ypač svarbu bendradarbiauti su kitomis įstaigomis.

Svarbu turėti omeny, kad pirmaisiais metais tam tikri siekiami rodikliai neišvengiamai bus labai žemi: siekiant pokyčio darbo su jaunimu gatvėje srityje, gali prireikti kelerių metų.

JAUNIMO PRAKTINIŲ ĮGŪDŽIŲ UGDYMAS

Jaunimo praktinių įgūdžių ugdymo tikslas yra kompleksiskai teikti paslaugas, lavinant jauno žmogaus asmeninius ir socialinius įgūdžius, suteikiant jaunam žmogui žinių ir gebėjimų, leidžiančių integruotis į darbo rinką ir (ar) grįžti į švietimo sistemą. Ši darbo su jaunimu forma ypatingai efektyvi teikiant individualias paslaugas mažiau galimybių turintiems ir neaktyviems jauniems žmonėms nuo 15 iki 29 erių metų.

Neaktyvus jaunas žmogus (NEET) - nesimokantis, nestudijuojantis, nedirbantis pagal darbo sutartį ar savarankiškai, neturintis kitų darbo santykiams prilygintų teisinių santykių, nevykdantis neatlygintinio užimtumo veiklos, nieiškantis darbo jaunas žmogus.

Mažiau galimybių turintis jaunas žmogus – jaunimas, neturintis tokių pat sąlygų kaip bendraamžiai savo kompetencijoms ir veikloms plėtoti, nes gyvena nepalankiomis sąlygomis ar patiria socialinių, ekonominių, išsilavinimo, kultūrinių, geografinių sunkumų, turi negalią ir (ar) sveikatos problemų.

Jaunimo praktinių įgūdžių ugdymo paslaugas teikiančių organizacijų (toliau PIU organizacijų) veikla gali būti finansuojama iš valstybės, savivaldybių biudžetų lėšų ir (ar) kitų finansavimo šaltinių.

Jaunimo praktinių įgūdžių ugdymo paslaugas teikia tik Agentūros akredituotos PIU organizacijos.

PIU organizacijoms akreditacija suteikiama 3 metams. Naujų PIU organizacijų akreditavimo procedūras Agentūra inicijuoja ne rečiau negu vieną kartą per metus.

PIU organizacijos privalo atitikti šiuos kriterijus:

- turėti daugiau kaip 1 metų darbo su jaunimu patirtį;
- bendradarbiauti su ne mažiau kaip 2 organizacijomis, veikiančiomis darbo su jaunimu srityje (pvz., seniūnijomis, bendruomenėmis, nakvynės namais, atviraisiais jaunimo centrais, medicinos įstaigomis, globos namais, policija ir kitais juridiniais asmenimis ar organizacijomis), taip pat su organizacijomis, kuriose jaunas žmogus gali atlikti praktiką (bendradarbiavimas turi būti apibrėžtas sutartimis);
- turėti ne mažiau nei 2 darbuotojus, dirbančius su jaunu žmogumi praktinių įgūdžių ugdymo metu. Darbuotojas, dirbantis su jaunu žmogumi praktinių įgūdžių ugdymo metu, turi turėti darbo su socialinę atskirtį patiriančiu ir (ar) mažiau galimybių turinčiu jaunimu patirties.

2023-2024 m. jaunimo praktinių įgūdžių ugdymo paslaugas teikiančių organizacijų sąrašas čia: <https://jra.lt/dirbantiems/suzinok-daugiau/darbo-su-jaunimu-formos/praktiniu-igudziu-ugdymas>

Paslaugos, kurios teikiamos mažiau galimybių turinčiam ir neaktyviam žmogui, išreiškusiam norą gauti praktinių įgūdžių ugdymo paslaugas ir siekiančiam (re)integruotis į švietimo sistemą ir / ar darbo rinką:

1. individualus darbas su jaunimu, siekiant stiprinti jo gebėjimus spręsti kasdienio gyvenimo problemas ir užtikrinti kasdienes poreikius;
2. darbas su jaunimo grupėmis, siekiant asmeninių, tarpasmeninių ir profesinių kompetencijų ugdymo;
3. informavimo ir konsultavimo apie galimybes veikla, kuria siekiama patraukliomis formomis ir metodais informuoti ir konsultuoti neaktyvų jauną žmogų, padedant jam spręsti iškylančias problemas, sudaryti palankias sąlygas formuoti jauno žmogaus asmenybei ir jo (re)integracijai į darbo rinką ar švietimo sistemą;
4. individualus darbas, kuriuo siekiama, teikiant trumpalaikes konsultacijas ar tęstinę pagalbą įvairiose gyvenimo situacijose, jaunas žmones įgalinti spręsti asmenines ir socialines problemas;
5. mentorystė jaunam žmogui;
6. palydėjimas, kuriuo siekiama padėti neaktyviam jaunam žmogui išsilaikyti švietimo sistemoje ar darbo rinkoje;
7. specialistų paslaugos (psichologo, socialinio darbuotojo, kalbų specialisto ir pan.);
8. tarpininkavimo veiklos tarp jaunimo, valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų ir (ar) organizacijų, kuriomis siekiama, glaudžiai bendradarbiaujant institucijomis padėti jaunam žmogui (re)integruotis į darbo rinką, (re)integruotis į švietimo sistemą.
9. PSD už neaktyvų dalyvį sumokėjimas.

JRK veikla atitinkamai pasipildo tuo, kad koordinatorius:

1. Identifikuoja ir kaupia informaciją apie organizacijas, įstaigas, kurios gali siekti PIU organizacijos statuso – tapti paslaugos teikėjais savivaldybėje.
2. Bendradarbiauja su PIU organizacijomis, teikiančiomis paslaugas savivaldybės teritorijoje, darbuotojais dirbančiais su jaunimu praktinių įgūdžių ugdymo metu dėl reikalingos informacijos surinkimo, apsikeitimo: padeda atpažinti arba prisideda prie jaunuolių poreikių atpažinimo, statistikos ir kitos reikalingos informacijos surinkimo.
3. Palaiko bendradarbiavimą su paslaugas teikiančiomis organizacijomis ir įvertina šių paslaugų plėtros poreikį. Esant tokiam poreikiui, padeda organizuoti paslaugos atsiradimą – ne tik ieškant galimų išteklių ir finansavimo šaltinių, bet ir pristatant vykdytojus vietos savivaldai, įvairioms įstaigoms, veikiančioms darbo su jaunimu srityje ir pan. Šiai darbo su jaunimu formai įgyvendinti ypač svarbu bendradarbiauti su kitomis įstaigomis.

Jaunimo informavimas ir konsultavimas (toliau – JIK) gali būti įvardijamas kaip paslauga, kuria jaunuoliams suteikiama informacija jiems aktualia tema. Kalbant apie darbą su jaunimu, JIK tikslas – užtikrinti objektyvios, kokybiškos ir suprantamos informacijos teikimą jauniems žmonėms ir taip padėti susiorientuoti visose jų gyvenimo srityse ir skatinti savarankiškai priimti sprendimus.

Įgyvendinant šią veiklos sritį, jaunimo reikalų koordinatoriams svarbu žinoti, kad jaunimo informavimą ir konsultavimą vykdo bei paslaugas savivaldybėse gali teikti:

- 1) jaunimo informavimo ir konsultavimo portalas www.zinauviska.lt
- 2) jaunimo informavimo ir konsultavimo centrai;
- 3) jaunimo informavimo ir konsultavimo taškai;
- 4) Nacionalinis jaunimo informavimo ir konsultavimo tinklo koordinatorius tais atvejais, kai jaunas žmogus tiesiogiai kreipiasi į Nacionalinį koordinatorių.

Jaunimo informavimo ir konsultavimo paslaugas teikiantis darbuotojas šias paslaugas teikia JIK taške / centre atitinkamai bent 1 dieną per savaitę, bent 4 val. per dieną (taške) / bent 3 dienas per savaitę, bent 4 val. per dieną (centre). Darbuotojas turėtų būti apmokytas, o jo pareigybės aprašyme turėtų būti nurodyta, kad darbuotojas teikia informavimo ir konsultavimo paslaugas jauniems žmonėms.

JIK taškus, centrus koordinuoja ir metodinę pagalbą jiems teikia Nacionalinis koordinatorius, todėl JIK svarbu žinoti Nacionalinio koordinatoriaus kontaktus ir esant poreikiui kreiptis į jį. Šiuo metu Nacionalinis koordinatorius teikiant JIK paslaugas yra Lietuvos jaunimo organizacijų taryba (LiJOT).

Jaunimo reikalų koordinatoriui svarbu žinoti įstaigas, kurios teikia JIK paslaugas savivaldybėje / apskrityje. Lietuvoje veikiančių JIK centrų ir taškų sąrašą rasti galima čia: <https://lijot.lt/veikla/jaunimo-informavimas-ir-konsultavimas/>

JRK, siekdamas užtikrinti jaunimo informavimo ir konsultavimo paslaugų teikimą savivaldybėje, atlieka šias funkcijas:

1. Atsižvelgiant į savivaldybės dydį ir JŽ poreikį, inicijuoja JIK taško ar centro steigimą savivaldybėje, o taškui ar centrai jau esant – teikia siūlymus ir rekomendacijas centro arba taško atstovams, siekiant kokybiškos veiklos užtikrinimo. Dėl JIK taško ar centro steigimo būtinai rekomenduojame konsultotis su Nacionaliniu koordinatoriumi.

2. Savivaldybėje nesant JIK taško ar centro, esant poreikiui tiesiogiai teikia JŽ aktualią informaciją, konsultuoja jiems rūpimomis temomis ir / arba nukreipia į Nacionalinį koordinatorių, kitas reikalingas institucijas ar įstaigas.

3. Bendradarbiauja su Nacionaliniu koordinatoriumi dėl JIK taškų ar centrų veiklos renkant tam tikrą informaciją, organizuojant su JIK susijusius mokymus ar renginius ir pan.

Tiek jaunimui, tiek JRK naudingas tinklalapis „Žinau viską“: <https://www.zinauviska.lt/lt/>. Tai jaunimo informavimo ir konsultavimo portalas, kuris skelbia daugiau nei 1700 jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų kontaktus bei trumpus veiklos aprašymus, taip pat informaciją jaunimui apie savanorišką veiklą, studijas, mokymąsi, keliones, laisvalaikį, teises, darbą Lietuvoje ir visoje Europoje. Jauni žmonės čia taip pat gali gauti nuotolines jaunimo informavimo ir konsultavimo paslaugas, todėl jį ypač svarbu viešinti savivaldybėse, kuriose nėra JIK taško, centro, ar kur jaunimas nėra linkęs į juos kreiptis. Portalą administruoja LiJOT.

DARBAS SU ĮSTAIGŲ VADOVAIS

Šioje veiklos srityje išskiriame dvi tikslines grupes, su kuriomis JRK tenka susidurti. Viena jų – įstaigų / institucijų, teikiančių darbo su jaunimu paslaugas, ar jų padalinių vadovai, kita – su jaunimu dirbantys asmenys. Tikėtina, kad kai kuriose savivaldybėse darbas su vadovais gali būti ypač komplikotas – tuo atveju, kai įstaigos darbas su jaunimu yra tik viena iš jos veiklos sričių arba vadovai turi atitinkamai susiformavusias pažiūras į jaunimą.

Dirbdamas su vadovais, JRK:

1. Turi siekti konstruktyvaus bendradarbiavimo, užtikrinančio darbo su jaunimu vykdymą savivaldybėje, tad tenka pačiam inicijuoti bendravimą ir bendradarbiavimą su įstaigų / organizacijų vadovais. Tam galima organizuoti reguliarius susitikimus darbo su jaunimu situacijai aptarti ir įvertinti, analizuoti darbo su jaunimu formų plėtros galimybes organizacijose. Šiuos susitikimus tikslinga dokumentuoti ir protokolus teikti visiems susitikimų dalyviams.

2. Įtraukti vadovus į JP priemonių planavimo, kompetencijų kėlimo procesą (personalo, administravimo, vadybos pagrindų, socialinio darbo, atvirojo darbo ar kitų temų mokymus), nepaliekant jų informacijos / situacijos žinojimo užribyje. Taip pat akcentuoti, kad vadovų tikslas yra sudaryti sąlygas savo JD, įgijusiems atitinkamų kompetencijų, jas taikyti jų organizacijose (čia kalbama apie įstaigas, kuriose darbas su jaunimu yra tik viena iš jų vykdomų funkcijų, pvz., kultūros centrus, bibliotekas ar kt.)

Įgyvendinant visas anksčiau įvardintas darbo su jaunimu formas (išskyrus jaunimo informavimą ir konsultavimą) pagrindinis veikėjas yra jaunimo darbuotojas – tai suaugęs asmuo, dirbantis su jaunais žmonėmis jų laisvalaikiu, siekiantis asmeninio ir socialinio jaunų žmonių tobulėjimo, tiek per individualų darbą su atskirais asmenimis, tiek dirbdamas su grupėmis ar bendruomenėmis bei turintis šiam darbui reikalingų profesinių kompetencijų, kurios yra pripažįstamos nustatyta tvarka.

Aptariant darbo su jaunimo darbuotojais specifiką, galima išskirti tokias JRK esmines veiklas:

1. Siekdamas kokybiško JD palydėjimo, su jais bendrauja ir bendradarbiauja. Renka informaciją apie JD, palaiko ryšius su JD ir skatina jų tarpusavio komunikaciją, dalydamasis informacija apie JP naujienas, aktualijas, JD galimybes. Taip pat išsiaiškina JD kompetencijų kėlimo poreikį ir lūkesčius. Konsultuojasi su JD dėl darbo su jaunimu priemonių įgyvendinimo savivaldybėje ir jų efektyvumo. Kartu su AJC ir (ar) AJE derina metų veiklos planus, jei iš savivaldybės biudžeto lėšų yra skiriamas finansavimas, pavyzdžiui, AJC / AJE išlaikymui, administravimui, darbo užmokesčiui, veiklų projektiniam įgyvendinimui ir pan.

2. Siekdamas sukurti, plėtoti JD tinklą, organizuoja reguliarius susitikimus su JD siekiant efektyvaus darbo su jaunimu užtikrinimo savivaldybėje. Kviesdamas į susitikimus, inicijuoja ir kuria neformalius bendradarbiavimo tinklus darbo su jaunimu klausimams spręsti.

3. Kartą per metus organizuoja bendrą visų savivaldybės JD susitikimą.

4. Pagal [Jaunimo darbuotojo apraše](#) numatytas JD funkcijas identifikuoja JD, dirbančius kitose institucijose ar organizacijose. Identifikavęs JD, užmezga ir palaiko ryšius, įtraukia į su JP susijusių klausimų sprendimą pagal jų kompetencijas. Platesnis specialistų, turinčių vienodą supratimą apie JŽ ir JP, tinklas – kokybiško darbo su jaunimu garantas. Taip pat norisi akcentuoti, kad kuo daugiau išmanančių, suprantančių JP savivaldybėje, tuo didesni reikalavimai keliami ir JRK, o tai – puikus iššūkis ir postūmis judėti į priekį.

5. Reikalingų kompetencijų turintys JD užtikrina kokybišką darbą su jaunimu, tad tikslinga kasmet vykdyti JD poreikio kvalifikacijos kėlimui ir kompetencijų įgijimui monitoringą. JRK numato būdus, leidžiančius surinkti informaciją apie JD turimą kvalifikaciją ar per metus įgytas kompetencijas. Analizuodamas gautą informaciją, JRK gali tikslingai informuoti apie kompetencijų kėlimo galimybes ir pagal poreikį organizuoti kompetencijų kėlimo procesą.

JAUNIMO SAVANORIŠKA VEIKLA

Jaunimo savanoriška veikla gali būti ir yra labai įvairi ir tai, kokia savanoriškos veiklos forma pasirenkama, daro įtaką jos organizavimui ir visam procesui – nuo pakvietimo iki atsisveikinimo su savanoriais. Savanorystė gali būti:

1. Trumpalaikė. Tai pagalba sporto ir kultūrinių renginių metu ar savanoriška veikla, trunkanti iki trijų mėnesių. Tokia veikla labiau orientuota į rezultatą nei į procesą. Paprastai pasitelkiama grupė savanorių, tam reikalingas organizacinis pasirengimas ir struktūruota eiga, o savanoriai panaudoja savo gebėjimus rezultatui sukurti. Trumpalaikės savanorystės atveju mokomasi konkrečių įgūdžių, įgyjama tam tikrų žinių.

2. Ilgalaikė. Tai dažniau yra individuali ir orientuota į procesą veikla, kurioje itin didelė reikšmė tenka santykiams - tiek su tiksline grupe, tiek su kolektyvu. Itin svarbi savanorio(-ės) integracija ir mokymasis. Ilgalaikė savanorystė paprastai itin susijusi su požiūrio kaita, vertybiniu ugdymusi, laikysenų formavimusi, darbo etika. Ilgalaikė savanorystė trunka ilgiau nei 3 mėnesius.

Ilgalaikės formaliosios jaunimo savanorystės pavyzdys Lietuvoje – Jaunimo savanoriškos tarnybos (toliau - JST, Tarnyba) programa, kuri tampa neformaliojo ugdymo įrankiu, prisidedančiu prie galimybės jaunimui ne tik atrasti patinkančią veiklos kryptį, bet ir geriau pažinti save, ugdyti bendrąsias kompetencijas. Programa trunka 6 mėnesius intensyviai įgyvendinant savanorišką veiklą pasirinktoje priimančioje organizacijoje, siekiant ugdyti asmenybę ir pilietiškumo vertybes. Programos išskirtinumas – ne vien savanorio intensyvus ir gilus įsitraukimas į veiklą, bet ir individualus lydėjimas visos Tarnybos metu, kurį suteikia net dvi organizacijos ir juose su savanoriais dirbantys asmenys, mentoriai ir kuratoriai. Stipri mentorystė padeda jaunam žmogui susiorientuoti savo vaidmenyje, suprasti dar nestruktūruotą patirtį ir aplinką, ugdyti refleksijos įgūdžius ir įgyti sąmoningumo sau, kaip besimokančiam asmeniui, patirtį paversti įvardytais ir suprastais išmokimais.

JST PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO YPATUMAI

- Savanoriška veikla turi būti vykdoma ne mažiau kaip 2 val. per savaitę ir ne mažiau kaip 35 val. per mėnesį, tačiau ne mažiau kaip 110 val. ir ne daugiau kaip 130 val. per 3 mėnesius nuo trišalėje sutartyje tarp savanorio, SVO organizacijos ir PO (toliau - Sutartis) nurodytos savanoriškos veiklos pradžios datos ir ne mažiau kaip 240 val. per 6 mėnesius. Ji turi būti vykdoma Sutartyje nustatytu

terminu pagal savanorio, Priimančios organizacijos ir SVO organizacijos suderintą jaunimo savanoriškos veiklos savanorio grafiką.

- Pagal jaunimo savanoriškos veiklos savanorio grafiką savanoris gali be pateisinamos priežasties nevykdyti veiklos vieną kartą (ne daugiau kaip 1 savaitę) per visą Sutartyje nustatytą savanorio tarnybos atlikimo terminą.

- 2 kartus per metus vyksta pagrindinės registracijos į jaunimo savanoriškos tarnybos programą. Neužpildžius vietų į iš anksto numatytą vietų skaičių savivaldybėse arba gavus raštą apie papildomą finansavimą iš savivaldybės biudžeto lėšų, skelbiamos papildomos registracijos tik konkrečiose savivaldybėse. Savanoriai įtraukiami į Tarnybą iš eilės pagal registracijos datą ir laiką į iš anksto numatytą vietų skaičių savivaldybėje.

- Apskirtyse ir savivaldybėse numatomos vietos programoje, kurias skiria Agentūra, tačiau savivaldybės skiriančios papildomas lėšas programos įgyvendinimui gali pateikti raštą Agentūros direktoriui ir sudaryti sąlygas daugiau jaunuolių atlikti Tarnybą. Visi JST programos dalyviai turi būti finansuojami oficialių, žinomų šaltinių – JRA, savivaldybės ar projektų, kuriuose vienareikšmiškai numatomas JST savanorių finansavimas.

- Finansavimas gali būti gaunamas ne tik JRA konkurso ar savivaldybių finansavimo būdais, bet ir iš trečiųjų šaltinių: JST gali būti finansuojama ar kofinansuojama, tačiau SVO organizacija turėtų pateikti raštą su nuoroda į projektą (pvz. pridedant paraišką), kuriame būtų nurodoma, kad bus finansuojama **konkrečiai Jaunimo savanoriška tarnyba**. Turi būti aišku, kiek savanorių finansuojama, ir kad finansuojami būtent JST savanoriai.

JST PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

1. **Kaip jaunuoliai tampa savanoriais?** Į Jaunimo savanorišką tarnybą 14-29 metų jaunuoliai gali įsitraukti tik užsiregistravę į bendrą duomenų bazę <https://jst.jrd.lt/newCandidate>, kuri atidaroma kelis kartus per metus (lapkričio ir gegužės viduryje), priklausomai nuo turimų vietų ir registracijų aktyvumo. Visa informacija skelbiama JRA tinklalapyje. Jaunuoliai, kurie svarsto apie galimybę dalyvauti Jaunimo savanoriškoje tarnyboje, gali užsiregistruoti <https://jst.jrd.lt/newsletter> ir į savo el. paštą gauti informacinį pranešimą apie tai, jog registracija buvo atidaryta.

2. Kandidatai dalyvauti programoje kviečiami **iš eilės pagal registracijos laiką**, siekiant sudaryti vienodas sąlygas patekti visiems jaunuoliams. Abiturientams nėra taikoma prioriteto tvarka – vienodą teisę Tarnybą atlikti turi tiek abiturientas, tiek dešimtokas ar jau senokai studijas baigęs asmuo. Programa skirta visiems 14-29 m. jauniems žmonėms. Registracijos etapui užsidarius, JRA perduoda užsiregistravusių jaunuolių sąrašus apskritį koordinuojančiai SVO organizacijai arba (ir) konkrečiai kiekvienoje savivaldybėje veikiančiai SVO organizacijai. Kiekvienai apskričiai ir

savivaldybei yra teikiamas bendras užsiregistravusių jaunuolių sąrašas, SVO organizacijų mentoriai atsižvelgdami į Agentūros finansuojamų jaunimo savanoriškos tarnybos savanorių paskirstymo savivaldybėse tvarkos aprašą, su jame numatytu JST vietų kiekiu, susisiekiama su pirmaisiais pagal datą ir laiką užsiregistravusiais jaunuoliais el. laišku ar telefonu ir, jei jaunuoliai, išgirdę visus programos reikalavimus, sutinka dalyvauti Tarnyboje – susitaria dėl pirmojo susitikimo. Jaunuoliai iki sutarties pasirašymo turi tik kandidato statusą – JST programos dalyviais, savanoriais jie tampa tik pasirašius trišalę sutartį tarp SVO organizacijos, Priimančios organizacijos ir savanorio. Pirmojo susitikimo metu jaunuoliai gali pareikšti norą pasirinkti tam tikrą PO, arba aptarti savo interesus kartu su mentoriumi, žiūrėti, kokios yra galimybės atlikti Tarnybą tam tikroje Priimančioje organizacijoje, nes kiekvienai organizacijai akreditacijos metu būna nustatomos maksimalus galimų priimti savanorių skaičius. Susidarius situacijai, kai užsiregistravusių jaunuolių skaičius yra didesnis nei numatyta, jaunuoliai el. laišku arba telefonu yra informuojami apie tai, jog užsiregistravusieji, tačiau nepatekusieji į programą jaunuoliai bus pakviesti atlikti Tarnybą atsiradus galimybei.

3. **PO akreditacija.** Siekiant užtikrinti įgyvendinimo kokybę, visos organizacijos, kurios vykdo programą, turi būti akredituotos. Akreditacija – procedūra, kurios metu vertinama, ar organizacija gali sudaryti sąlygas įgyvendinti kiekybinius ir kokybinius programos rodiklius. Pirmiausia vertinama, ar organizacija gali pagrįsti 35 val./ mėnesį veiklos nurodytam skaičiui savanorių visus 6 mėnesius iš eilės. Antra - vertinama, ar organizacija turi tinkamą metodinį pasirengimą: kaip yra suprantama savanorystė ir neformalusis ugdymas, kaip PO vaidmenį programoje vertina jos atstovai, ar gali skirti kuratorių(-ę), kuris(-i) skirs bent 30 min per 2 savaites individualaus dėmesio savanoriui, kaip šis asmuo įsivaizduoja savo vaidmenį savanorio integracijos į organizaciją procese, ar yra palankios sąlygos ir priemonės savanorių veiklai plėtoti, ar organizacija ketina dirbti su savanoriais ateityje, ar organizacija taip pat yra atvira mokymosi procesui ir kt. Paraiškos tapti akredituotomis organizacijomis yra priimamos visus metus. Jei organizacija nori akredituoti ir skirtingose vietose ir (ar) savivaldybėse veikiančius padalinius, turi būti pildomos atskiros akreditacijos prašymo formos, nurodant kiekviename padalinyje už JST programą atsakingus asmenis, akreditacijos pokalbyje, ir (ar) esant dideliame padalinių skaičiui, įgyvendinant atskirus pokalbius, turi dalyvauti visų padalinių atstovai.

Akreditacijos yra įgyvendinamos šia tvarka:

1) organizacija turi užsiregistruoti JRA duomenų bazėje ir pateikti užpildytą paraišką JRA (registracijos anketa ir forma yra viešai prieinama JRA tinklapyje¹⁶).

2) Agentūros specialistams ir (arba) ekspertams įvertinus gautą paraišką, susisiekiama su organizacijos atstovu ir aptariamas vertinamojo vizito ar pokalbio data ir laikas. Siekiant užtikrinti

¹⁶ <https://jra.lt/dirbantiems/dalyvauk/jst-akreditacija/po-akreditacija>

programos tęstinumą, akreditacijos pokalbyje privalo dalyvauti ne vien paskirtas organizacijos kuratorius, bet ir organizacijos vadovas.

3) Įvyksta organizacijos vertinimas, kurį atlieka ekspertas(-ė) bei priimamas ir patvirtinamas teigiamas arba neigiamas sprendimas dėl akreditacijos suteikimo organizacijai. Abiem atvejais organizacijai išsiunčiamos eksperto rekomendacijos dėl savanoriškos veiklos vykdymo ir tobulinimo ir vystymo. Organizacijos akredituojamos 3 metams. Jei organizacija turi Europos solidarumo korpuso kokybės ženklą, akreditacija suteikiama supaprastinta tvarka – pateikus paraišką, vyksta akreditacijos pokalbis, kurio metu patikrinama informacija apie JST programą ir jos reikalavimų žinojimas bei numatyti veiksmai jiems išpildyti, savanorystės ir neformaliojo ugdymo principų žinojimas ir, jei nėra esminių neatitikimų, akreditacija suteikiama.

Akreditacijos atliekamos pagal paraiškų gavimo datą ir laiką. Pirmenybė teikiama toms organizacijoms, kuriose norą atlikti Tarnybą jau išreiškė savanoris. Tokiu atveju organizacijų vadovai, kuratoriai kviečiami pateikti paraišką ir kreiptis į Agentūrą bei tiesiogiai informuoti apie skubios akreditacijos poreikį. Akreditacijos vizitas – pokalbis – įvyksta per 3 savaites. Akredituota PO gali tapti LR registruotas ne pelno siekiantis juridinis asmuo, tuo tarpu akredituota SVO organizacija – tik nevyriausybinė organizacija.

4. **SVO organizacijos akreditacija.** SVO organizacijos akreditacijos paraiškų priėmimas skelbiamas 4 kartus per metus. Akreditacijos vertinimą atlieka 2 išoriniai ekspertai, kurie susipažįsta su SVO organizacijos pateikta paraiška ir atlieka vertinimo vizitą / pokalbį su organizacija kandidate. Po vizito / pokalbio rekomendacijos perduodamos SVO organizacijų akreditacijos komisijai, kuri suformuoja sprendimą ir siūlo JRA direktoriui įsakymu akredituoti arba neakredituoti SVO organizaciją. SVO organizacijos akredituojamos veikti konkrečiose savivaldybėse, tačiau gavus akreditaciją, jos galiojimo termino ribose, galima plėsti veiklos įgyvendinimo teritoriją pateikiant papildomus dokumentus. Akredituotai SVO organizacijai norint pradėti veiklą naujoje savivaldybėje, SVO organizacija turi pateikti mentoriaus CV ir laisva forma aprašytą informaciją apie vykdomą savanorystės veiklą JRA specialistui. Jei mentorius atitinka JRA apraše pateiktus reikalavimus mentoriui, SVO organizacijos veiklos įgyvendinamo teritorija yra plečiama. SVO organizacijoje keičiantis mentoriui, organizacija taip pat turi pateikti mentoriaus CV ir laisva forma aprašytą informaciją apie mentoriaus patirtį savanorystėje. Ši procedūra svarbi siekiant užtikrinti mentorių pasirengimą vykdyti veiklą.

5. **Finansavimas.** Paraiškas finansavimui gauti teikia viena iš SVO organizacijų apskrityje, kuri partnerystės principu gali bendradarbiauti su kitomis SVO organizacijomis savivaldybėse. Atsižvelgiant į JST konkurso nuostatus, pareiškėjas panaudoja subsidiją veiklą įgyvendinimui, administracinėms lėšoms padengti. Savanorio išlaidoms skiriama ne mažiau nei 10 % mėnesio dotacijos, likusi suma gali būti panaudota įvairioms su projekto veikla susijusioms išlaidoms –

transporto, mobiliojo ryšio ir interneto paslaugoms, atlygiui už mentoriaus darbą, projekto vadovo ir buhalterines paslaugas, kt. Atkreipiame dėmesį, jog SVO organizacija atlieka keletą esminių funkcijų programoje – atstovauja ir skleidžia informaciją apie programą apskrityje, konsultuoja jaunuolius ir organizacijas, dirba su priimančiomis organizacijomis palaikydami JST kokybę, tačiau didžiausias darbas tenka mentoriui – tai ir savanorių individualus / grupės lydėjimas fasilituojant mokymąsi, darbas su skaitmeniniais ženkliais, taip pat emocinės paramos teikimas, pagalba įveikiant sunkumus priimančiose organizacijose, tarpininkavimas tarp Agentūros ir priimančių organizacijų siekiant sklandaus darbo ir kokybės, bendradarbiavimas su savivaldybėmis.

JRK vaidmuo siekiant kokybiškai įgyvendinti JST programą savivaldybėje yra susijęs su situacijos stebėseną, informacijos apie programą sklaidą, plėtros pagal poreikį skatinimu, atsižvelgiant į esmines aprašytas JST sritis (PO, SVO organizacija, savanoriai ir finansavimas).

Siekiant kokybiškai įgyvendinti JST programą savivaldybėje, JRK rekomenduojame:

1. Bendradarbiaujant su JRA kaupti ir nuolat atnaujinti turimus duomenis apie akredituotas PO (t. y. tas, kurios jau gali dalyvauti įgyvendinant JST modelį), stebėti PO statusą organizacijų duomenų bazėje JRA tinklapyje.

2. Rinkti, sisteminti ir reguliariai atnaujinti duomenis apie potencialias PO (t. y. tas, kurios galėtų būti akredituotos ir ateityje dalyvauti JST modelyje), esant poreikiui (mažas PO tinklas, skirtingų sričių PO trūkumas ir kt.), kviesti organizacijas akredituotis.

3. Bendradarbiaujant su JRA, kaupti ir nuolat atnaujinti turimą informaciją apie akredituotas SVO organizacijas, kurios jau gali dalyvauti įgyvendinant JST programą ir vykdyti veiklą jų savivaldybėje. Aktualus SVO organizacijų sąrašas su nurodytomis veiklos savivaldybėmis skelbiamas JRA tinklapyje.

4. Identifikuoti nevyriausybinės organizacijas, kurios potencialiai galėtų tapti akredituotomis SVO organizacijomis savivaldybėje.

5. Pagal galimybes stebėti, kiek JŽ domisi ilgalaikę savanorišką veiklą, koks yra savanoriškos veiklos savivaldybėje poreikis (pvz., gali inicijuoti apklausas).

Siekdamas jaunimo savanoriškos veiklos plėtros savivaldybėje, JRK taip pat:

- kaupia ir skleidžia informaciją apie jaunimo savanoriškos veiklos galimybes, konsultuoja šiais klausimais jaunas žmones, jaunimo organizacijas ir potencialias priimančias ar savanorišką veiklą organizuojančias organizacijas.
- sudaro palankias sąlygas jaunimo savanoriškai veiklai ir / ar jos plėtrai, tai įtraukiant į savivaldybės strateginio planavimo dokumentus, siekiant užtikrinti savivaldybės skiriamą finansavimą ir savanoriškos veiklos įgyvendinimo tęstinumą.
- parengia jaunimo savanoriškos veiklos modelio savivaldybėje finansavimo tvarkos aprašą / jaunimo savanoriškos tarnybos finansavimo tvarkos aprašą, jei dar tokio nėra, t. y. savanoriškos veiklos organizavimo savivaldybėje finansavimo arba kofinansavimo konkursą / aprašą arba savanoriškos veiklos išlaidų kompensavimo tvarkos aprašą (teikiamas tvirtinti savivaldybės tarybai arba administracijos direktoriui).
- stebi savanoriškos veiklos įgyvendinimo savivaldybėje procesą, teikia pasiūlymus dėl veiklos kokybės gerinimo.

JST skaidrumas, viešųjų ir privačių interesų derinimas

JRK prašome nedelsiant informuoti apie bet kokią JST įgyvendinimo pažeidimą. Situacijos, apie kurias prašome informuoti Agentūrą, jeigu pastebėjote vieną iš čia išvardytų situacijų:

- Už savanorio dalyvavimą programoje siūlomi pinigai Jums, PO atstovui ar SVO organizacijos mentoriui(-ei);
- Savanoris(-ė) nesilanko organizacijoje, tačiau yra programos dalyvis(-ė). Remiantis programos reikalavimais, su savanoriu, kuris į PO neatvyksta 14 dienų, neatsako į el. laiškus ir neatsiliepia telefonu, SVO organizacija turi teisę vienašališkai nutraukti sutartį;
- Organizacija priima daugiau savanorių nei suteikia akreditacija (skaičius galima patikrinti [JST priimančių organizacijų duomenų bazėje](#) ar susisiekus su Agentūra);
- Organizacijos vadovė(-as) yra savanorio(-ės) mama ar tėtis, kt. giminaitis;
- Savanoriai yra atkalbami nuo dalyvavimo programoje, nors turi pirmumą dėl registracijos laiko;
- Savanorio kuratorius(-ė) yra mama ar tėtis;
- Savanorius registruoja asmenys, nesusiję su registruojamu jaunuoliu.

TARPŽINYBINIS IR TARPSEKTORINIS BENDRADARBIAVIMAS

Jaunimo politika yra horizontalioji politikos sritis, apimanti daugelį sričių: pilietiškumo ugdymą, švietimą, neformalųjį švietimą, darbą ir užimtumą, socialinę ir sveikatos apsaugą ir kt. Todėl ją

plėtojant svarbu užtikrinti įvairių žinybų savivaldybėje bendradarbiavimą sprendžiant su jaunimu susijusius klausimus, juos derinti su jaunais žmonėmis ar jaunimui atstovaujančiomis organizacijomis. JRK dažnai tampa pagrindiniu žmogumi, kuriančiu tarpžinybinį tinklą.

Kuriant tarpžinybinio bendradarbiavimo tinklą padeda neformalūs santykiai su administracijos skyrių vadovais ir specialistais, bet ką tik pradėjusiam dirbti JRK koordinatoriui tai gali būti nemenkas iššūkis. Galima pradėti nuo administracijos direktoriaus, skyrių ir kolegų, kurių viena iš veiklos sričių yra jaunimui skirtos paslaugos (vaiko teisių, švietimo, kultūros, sporto, socialinių reikalų ir kt.), t. y. jei į jų veiklos lauką patenka asmenys nuo 14 iki 29 metų.

Šiuo atveju pagrindinis vaidmuo tenka JRK, kuris, siekdamas jaunų žmonių kaip tikslinės grupės pripažinimo kitose viešosiose politikos srityse:

1. Analizuoja kitų politikų (pvz., švietimo, sveikatos) priemones, siekia bendradarbiauti padedant kitų politikų atstovams pasiekti tikslų, susijusių su jaunimu kaip tiksline grupe. Nebūtinai tai turi atitikti JP priemones, svarbiausia, kad šios priemonės užtikrintų kokybiškas paslaugas jaunimui ir jaunimo dalyvavimą priimant sprendimus. Pavyzdžiui, JRK aktualu dirbti su vaikų neformaliojo švietimu arba dienos centrais, siekiant jiems padėti jų politikos srityse. Svarbu laikytis principo: „Jeigu nori gauti, turi ir duoti“. Kuriant vaiko gerovės strategiją, visada galima išskirti ir aprašyti paslaugų teikimą paaugliams, kuriant sporto strategiją – nepamiršti jaunimo neformaliojo ugdymo ir t. t. Čia itin svarbu išmanyti tam tikrą sritį, nes tik tada siūlomos priemonės kitų politikų gali būti priimtos palankiai ir natūraliai.

2. Tinkamai atstovauja JŽ interesams savivaldybėje, dalyvaudamas su JP įgyvendinimo sritimis tiesiogiai susijusių savivaldybės sudarytų komisijų darbe, darbo grupių veikloje, pasitarimuose ir teikia pasiūlymus. JRK iš anksto susipažįsta su darbo grupėse svarstoma medžiaga ir paruošia siūlymus / sprendimus vienais ar kitais klausimais.

Galimos darbo grupės ir komisijos:

- Savivaldybės strateginio planavimo darbo grupė;
- Vaiko gerovės komisija;
- Narkotikų kontrolės komisija;
- Nusikaltimų prevencijos ir kontrolės komisija;
- Neformaliojo vaikų švietimo programų vertinimo komisija;
- Švietimo ir ugdymo, kultūros ir sporto projektų vertinimo komisija;
- Bendruomenės vaiko teisių apsaugos taryba;
- Sporto strategijos rengimo komisija;
- Savivaldybės renginių organizavimo darbo grupė;
- NVO taryba;

- Jaunimo metodinė taryba prie Užimtumo tarnybos ir kt.

Dirbant darbo grupėse, labai svarbu rūpintis ne tik savo srities gerove: daug kartų svarbiau aiškus indėlis į bendrą darbo grupės rezultatą. Ir net jeigu kartais rezultatai nebus susiję su jaunimo politika, svarbu, kad JP politikos atstovai rodytų proaktyvaus dalyvavimo pavyzdį.

3. Palaiko ryšius ir bendradarbiauja su kaimiškų teritorijų ir miesto vietos veiklos grupėmis (toliau – VVG), esant galimybei JRK tampa VVG grupės savivaldybės atstovu ir valdymo organo nariu. VVG yra svarbi tiek kaip tarpsektorinio bendradarbiavimo mechanizmas, užtikrinantis savivaldybės, privataus verslo bei vietos bendruomenių bendradarbiavimą, siekiant teritorijos ekonominės ir sociokultūrinės plėtros, gerosios patirties mainų ir bendradarbiavimo su kitomis Lietuvos ir užsienio VVG (kadangi jaunimas kaimo plėtros programose yra prioritetinga tikslinė grupė), tiek ir kaip finansinis krepšelis. Visų VVG strategijų tikslai turi būti skirti socialinės atskirties mažinimui, įtraukties didinimui, naujų darbo vietų kūrimui, pilietinio aktyvumo, savanoriškos veiklos skatinimui ir pan. Kaimiškosios VVG šias strategijas įgyvendina skelbdamos kvietimus teikti atitinkamas paraiškas, kur projektams gali būti skirta nuo kelių tūkstančių iki šimto ir daugiau tūkstančių eurų. VVG yra puikus resursas, kurio pagalba galima finansuoti didesnius, ilgesnės trukmės jaunimo projektus, kurie būtų orientuoti ne į vienkartinio renginio organizavimą, bet į veiksmą, sukuriantį pokytį, kuriantį ir plėtojantį paslaugas jaunimui konkrečioje vietovėje.

4. Inicijuoja ir kuria bendradarbiavimo tinklus. JRK, identifikavęs tam tikrą JŽ problemą (pvz., užimtumo stoka, būsto įsigijimas, didelis jaunų žmonių savižudybių skaičius ar kt.) bei žinodamas žinybų, veikiančių JP lauke situaciją, inicijuoja bendradarbiavimo tinklo kūrimąsi tai problemai spręsti. JRK moderuoja šių tinklų susitikimus: parengia darbotvarkę, sukviečia suinteresuotas šalis, pristato situaciją, pateikia visiems dalyvavusiems protokolą. JRK užtikrina, kad tokie tinklų susitikimai taptų reguliarūs, apibrėžtos trukmės (pvz., iki 2 val.) ir teiktų naudą bendradarbiaujantiems. Taip pat svarbu išbandyti įvairių tokių susitikimų formatą, siūlyti tokius klausimus, kurie tam tikrais atvejais kitoms politikoms svarbesni negu jaunimo politikos sričiai.

5. Bendradarbiauja, palaiko ryšius, tariasi su institucijomis, galinčiomis padėti, konsultuoti JŽ, pavyzdžiui, verslumo, mobilumo ir kitais klausimais (VšĮ „Lietuvos Junior Achievement“, visuomenės sveikatos biuru ir pan.).

6. Gali inicijuoti ir organizuoti bent vieną renginį per metus (forumas, konferencija), skirtą TŽB veiklai pristatyti ir gerinti. Tai gali būti kasmet inicijuojamas / organizuojamas didesnis renginys, skirtas esamai problemai ar situacijai aktualizuoti (pvz., darbo su jaunimu situacijai savivaldybėje). Tikslas – skleisti žinią apie esamą situaciją ir pateikti siūlymų, išvalgų, kaip ją keisti. Renginio metu gali būti parengiamos rezoliucijos.

7. Pagal poreikį teikia suinteresuotiems asmenims ir institucijoms informaciją apie JP įgyvendinimą savivaldybėje.

8. Kuria arba dalyvauja bendruose projektuose, pavyzdžiui projektuose švietimo arba sveikatos srityje, turint savo konkrečias atsakomybes jame.

Galima naudotis jau sukurtomis TŽB priemonėmis, kurios savaime yra skirtos TŽB stiprinti, pavyzdžiui, keturšaliais protokolais, jaunimo problemų sprendimo planais. Šiomis priemonėmis galima naudotis labai tikslingai, siekiant stiprinti bendradarbiavimą tarp įvairių politikų arba tikslingai išvedant kitų politikų atstovus iš komforto zonos.

Vienas iš svarbiausių TŽB įrankių yra SJRT, kurioje gali būti svarstomi su TŽB veikla susiję klausimai.

TARPTAUTINĖS PROGRAMOS

ES programos „Erasmus+“ jaunimo sritis ir „Europos solidarumo korpusas“ prisideda prie nuoseklios nacionalinės ir tarptautinės jaunimo politikos plėtojimo Lietuvoje. Jaunuoliai, dalyvaudami šių programų neformaliojo ugdymo veiklose, įgyja naujų bei tobulina turimas kompetencijas. Įgyvendindama šias ES programas, JRA prisideda prie darbo su jaunimu plėtros, savanorystės ir aktyvaus jaunimo dalyvavimo skatinimo. JRA aktyviai bendradarbiauja su JRK savivaldybėse, taip siekdama užtikrinti jaunuolių iš mažesnių ar kaimiškųjų vietovių dalyvavimą, skatinti mažiau galimybių turinčius jaunos žmones įsitraukti į ugdančias programų veiklas. JRK kasdieniškai veikia aktualiausios (1) Jaunimo dalyvavimo projektų veiklos (Erasmus+), (2) Europos solidarumo korpuso savanoriška veikla bei (3) abiejų programų siūlomos mokymosi galimybės su jaunimu ir jaunimui aktualiais klausimais dirbantiems asmenims.

ES PROGRAMOS „ERASMUS+“ JAUNIMO DALYVAVIMO VEIKLŲ PROJEKTAI (KA154)

Jaunimo dalyvavimo veikla – tai projektai, kuriais siekiama skatinti aktyvų jaunų žmonių dalyvavimą demokratiname vietos, regiono, šalies ar Europos gyvenime. Jaunimo dalyvavimo veikla gali būti tarpvalstybinė (įgyvendinama su užsienio partneriais vienoje arba keliose projekte dalyvaujančiose šalyse) arba nacionalinė (įgyvendinama be užsienio partnerių). Nacionalinė jaunimo dalyvavimo veikla ypač tinka paskatinti jaunimo dalyvavimą vietos lygmeniu.

Projektų dalyviai:

- 13–30 metų amžiaus jauni žmonės iš projektą įgyvendinančių organizacijų šalių;
- su projekto temomis susiję sprendimus priimančios asmenys.

Projektas gali trukti 3–24 mėnesių, didžiausia galima dotacijos suma – 60000 eurų.

Projekto metu galima įgyvendinti vieną ar tarpusavyje derinti kelias skirtingas veiklas, tokias kaip seminarai, kūrybinės dirbtuvės, debatai, diskusijos, informuotumo didinimo kampanijos, konsultacijos, mokymai; demokratinių institucijų veikimo imitavimas ir už sprendimų priėmimą atsakingų asmenų vaidmenų simuliacija; informaciniai ir (arba) kultūriniai renginiai ir t. t. Galimybė laisvai rinktis, kokias veiklas ir kokį jų skaičių įgyvendinti, leidžia sukurti unikalų projektą, geriausiai atliepiantį vietos jaunų žmonių bei su jaunimu dirbančių asmenų poreikius.

Net jeigu jaunimo dalyvavimo projektas įgyvendinamas be užsienio partnerių, jame galima numatyti vizitą į Europos Sąjungos institucijas, kur jauni žmonės susipažintų su jaunimui aktualių klausimų sprendimu Europos lygiu, susitiktų su ES institucijų pareigūnais.

Išsamesnį Jaunimo dalyvavimo veiklų projektų aprašymą bei reikalavimus rasite [ES programos „Erasmus+“ vadove](#) (nuo 176 psl.):

Lietuvoje nacionalinei agentūrai (JRA) pateikiamų ir finansuojamų jaunimo dalyvavimo projektų skaičius kasmet po truputį auga, tačiau visos finansavimo galimybės dar nėra panaudojamos.

Kaip teikiamos paraiškos? Nors jaunimo dalyvavimo projektai yra skirti jaunų žmonių įgalinimui ir jų dalyvavimo skatinimui, paraiškas teikti galinčių organizacijų spektras yra platus – nuo jaunimo NVO iki savivaldybės biudžetinės įstaigos. Svarbu, kad būtų užtikrintas pačių jaunų žmonių įsitraukimas į projekto tikslų, veiklų planavimą, įgyvendinimą ir vertinimą. Paraiškos yra teikiamos prisijungus prie [Erasmus+ ir Europos solidarumo korpuso paraiškų portalo](#).

Teikiantiems paraišką pirmąkart, pirmiausia reikia susikurti organizacijos paskyrą [Organizacijų registracijos sistemoje \(ORS\)](#) ir gauti unikalų organizacijos kodą (OID), o taip pat – įkelti tokius dokumentus:

- ne senesnio nei 6 mėn. Juridinio asmens registracijos pažymėjimo kopiją (ESI)
- užpildytą ir organizacijos vadovo pasirašytą [teisės subjekto formą](#) (šią formą galima parsisiųsti iš Europos Komisijos interneto svetainės)
- užpildytą ir organizacijos vadovo pasirašytą [finansinių rekvizitų formą](#) (šią formą galima parsisiųsti iš Europos Komisijos interneto svetainės).

Paraiškos jaunimo dalyvavimo projektams paprastai teikiamos dukart per metus:

Vasario 23 d. 13:00:00 (Lietuvos laiku) projektams, prasidedantiems nuo tų pačių metų birželio 1 d. iki gruodžio 31 d.

Spalio 4 d. 13:00:00 (Lietuvos laiku) projektams, prasidedantiems nuo kitų metų sausio 1 d. iki gegužės 31 d.

Jeigu kyla klausimų, susisiekite su atitinkamu programos „Erasmus+“ projektų koordinatoriumi (Tarptautinės jaunimo politikos skyriaus vyr. specialistu). Kontaktus rasite: <https://jra.lt/kontaktai>

ES PROGRAMOS „EUROPOS SOLIDARUMO KORPUSAS“ SAVANORIŠKOS VEIKLOS PROJEKTAI

Europos solidarumo korpuso (ESK) programos tikslas – didinti jaunų žmonių (18-30 m.) ir organizacijų dalyvavimą prieinamoje ir kokybiškoje solidarumo ir savanoriškoje veikloje, sprendžiant visuomenei kylančius iššūkius ir stiprinant sanglaudą, solidarumą, demokratiją, europinę tapatybę bei aktyvų pilietiškumą.

ESK savanoriškos veiklos dalyje siūlo trumpalaikės ir ilgalaikės savanorystės galimybę:

Trumpalaikė savanoriška veikla trunka nuo 2 savaičių iki 2 mėnesių. **Individuali** trumpalaikė savanorystė siūloma tik mažiau galimybių turintiems jaunuoliams. Individualiai dalyvavus viename trumpalaikės savanoriškos veiklos projekte, ateityje galima dalyvauti ir viename ilgalaikės savanoriškos veiklos projekte. **Grupinėje** trumpalaikėje savanorystėje galima dalyvauti daugiau nei kartą; ji gali vykti ir prieš, ir po ilgalaikės savanorystės.

Ilgalaikė savanoriška veikla trunka nuo 2 iki 12 mėnesių. **Individualiai** dalyvavus viename ilgalaikės savanoriškos veiklos projekte, daugiau pasinaudoti programos „Europos solidarumo korpusas“ individualios savanorystės galimybėmis nebegalima.

ESK savanoriškos veiklos sistemos pagrindu Lietuvoje buvo sukurtas nacionalinis savanoriškos veiklos modelis – Jaunimo savanoriškoji tarnyba (JST), todėl daugelis JST dalyvaujančių organizacijų dalyvauja ir ESK veikloje, taip praplėsdamos jauniems žmonėms ir vietos organizacijoms siūlomas galimybes. Nors paprastai ESK savanoriškos veiklos projektai yra tarptautiniai, priimančys savanorius iš kitų šalių, tačiau dalis projekto lėšų gali būti skiriama vietiniams savanoriams iš Lietuvos. Bendru ESK ir JST sutarimu, siekiant ne dubliuoti, o papildyti jauniems žmonėms siūlomas galimybes, ESK vietinė savanoriška veikla siūloma tik mažiau galimybių turintiems jaunuoliams.

ESK dalyvaujanti organizacija, įgyvendindama savanoriškos veiklos projektą, arba priima jaunos (18–30 m.) savanorius neatlygintinai, ugdomajai, solidarumą skatinančiai veiklai pas save, arba pasirūpina galimybe jaunam žmogui tokią veiklą vykdyti kitoje organizacijoje. Visais atvejais savanoriams užtikrinamas 30–38 valandų per savaitę užimtumas; palaikymas, pagalba, t.y. reguliarūs susitikimai su paskirtais mentoriumi ir tutoriumi; suteikiama erdvė jų pačių iniciatyvumui.

Kaip dalyvauti organizacijoms? Organizacija norinti priimti, siųsti savanorius, koordinuoti savanoriškos veiklos projektus, turi gauti Kokybės ženklą. Kokybės ženklas – tai sertifikatas, suteiktas tam tikrus reikalavimus atitinkančiai organizacijai, kuri nori vykdyti savanorišką veiklą pagal ESK programą kaip koordinuojanti, priimanti arba siunčianti organizacija. Kokybės ženklas suteikimas

yra tam tikros akreditacijos suteikimo procesas, patvirtinantis, kad organizacija gali ir nori siekti aukštų rezultatų, gali vykdyti kokybiškas savanoriškas veiklas.

Kokybės ženklas yra būtina sąlyga norint dalyvauti savanoriškoje veikloje. Organizacija gali rinktis vieną ar kelis Kokybės ženklo tipus:

Vadovaujančios organizacijos kokybės ženklą (organizacija turi teisę teikti paraišką dėl projekto finansavimo, ir, jį gavus, koordinuoti projektą, bendradarbiaudama su priimančia ir pagalbine organizacijomis)

Priimančios organizacijos kokybės ženklą (organizacija neteikia paraiškos dėl projekto finansavimo, tačiau bendradarbiauja su vadovaujančia organizacija, priima savanorius, parengia jų veiklos programą, konsultuoja juos ir, esant reikalui, teikia pagalbą)

Pagalbinės (siunčiančios) organizacijos kokybės ženklą (organizacija bendradarbiauja su vadovaujančia organizacija, padeda būsiniams savanoriams, juos parengdama, mokydama prieš išvykstant; padeda reintegrotis sugrįžus)

Gauti Kokybės ženklą galima užpildžius ir [Erasmus+ ir Europos solidarumo korpuso paraiškų portale](#) pateikus paraišką. Kokybės ženklo paraiškas teikti galima nuolat, sprendimai priimami per 2-4 mėnesius.

Kokybės ženklo suteikimo procesas labai panašus JST akreditacijos procesą: paraišką vertina Agentūros darbuotojai ir išorės ekspertai, organizuojamas vertinamasis pokalbis, teikiamos ekspertų rekomendacijos, kurias svarsto Atrankos komitetas. Atrankos komiteto rekomendacijų pagrindu sprendimą suteikti / nesuteikti Kokybės ženklą priima JRA direktorius.

Kokybės ženklas organizacijoms suteikiamas iki ESK programos pabaigos – 2027 m. gruodžio 31 d., tačiau, jei organizacija nesilaiko kokybės principų, pažeidžia dotacijos sutarties nuostatas, yra panaikinama arba – vadovaujančios organizacijos atveju – trejus metus iš eilės neteikia dotacijos paraiškos, jis yra panaikinamas.

Daugiau informacijos apie Kokybės ženkliui keliamus reikalavimus galite rasti [Europos solidarumo korpuso programos vadove](#).

Jeigu kyla klausimų, susisiekite su atitinkamu programos „Europos solidarumo korpuso“ projektų koordinatoriumi (Tarptautinės jaunimo politikos skyriaus vyr.specialistu). Kontaktus rasite: <https://jra.lt/kontaktai>

Kaip tampama savanoriais? Norintys tapti savanoriais jaunuoliai registruojasi Europos solidarumo korpuso [duomenų bazėje](#). Užsiregistravus galima laukti pasiūlymo iš organizacijos, kuri, atsižvelgusi į duombazėje pateiktą informaciją, pasiūlys dalyvauti projekte **arba** ieškoti priimančios organizacijos ir dominančio projekto kitoje šalyje savarankiškai, naršant toje pačioje duombazėje, o savarankiškai suradus priimančią organizaciją ir dominantį projektą, kreiptis į kurią nors [pagalbine \(siunčiančią\) organizaciją](#) Lietuvoje, kuri padės pasiruošti išvykimui. Į pagalbines organizacijas

Lietuvoje galima kreiptis ir anksčiau, dar nesuradus dominančio projekto – tokiu atveju organizacija padės jį surasti ir pasiruošti išvykimui.

Jaunuoliai, savanoriavę programos „Europos solidarumo korpusas“ projekte daugiau nei 3 mėnesius, stodami į Lietuvos aukštųjų mokyklų bakalauro studijų programas gali papildomai įgyti 0,25 konkursinio balo.

Savaniaujama neatlygintinai, tačiau ESK programa padengia visas su dalyvavimu pasirinktame projekte susijusias išlaidas: kelionę, apgyvendinimą, vietinį transportą, kalbos kursus, mokymus ir sveikatos draudimą. Taip pat skiria kišenpinigius, maistpinigius.

TARPTAUTINĖS MOKYMOŠI IR KOMPETENCIJŲ TOBULINIMO GALIMYBĖS ASMENIMS, DIRBANTIEMS SU JAUNIMU

„Erasmus+“ ir „Europos solidarumo korpusas“ programos siūlo daugybę mokymosi ir tobulinimosi galimybių jaunimo darbuotojams, jaunimo lyderiams ir kitiems su jaunimu dirbantiems asmenims.

Nacionalinių Erasmus+“ ir „Europos solidarumo korpusas“ agentūrų bei [SALTO metodinių centrų](#) siūlomos mokymosi galimybės skelbiamos [Europos mokymų kalendoriuje](#), be to, JRA, atrinkusi aktualiausius mokymų pasiūlymus, skelbia juos [savo tinklalapyje](#). Į JRA skelbiamus mokymus atrinktiems dalyviams JRA kompensuoja kelionės išlaidas į renginį ir atgal.

SALTO metodiniai centrai yra sukaupę didelę [išteklų biblioteką](#), kurioje galima rasti darbui su jaunimu reikalingų priemonių, tokių kaip darbo su jaunimo metodikos, neformaliojo jaunimo ugdymo priemonės, partnerių paieškos skelbimai ir kt.

JRK VAIDMUO TARPTAUTINĖSE PROGRAMOSE

Jaunimo reikalų koordinatoriai kviečiami žiūrėti į dalyvavimą ES programose kaip į galimybę papildomomis priemonėmis sustiprinti ir pajvairinti savivaldybės jaunimo politikos įgyvendinimą. Pavyzdžiui, Jaunimo dalyvavimo projektus (KA154) rengti ir paraiškas finansavimui teikti gali tiek savivaldybėje veikiančios jaunimo ar su jaunimu dirbančios organizacijos, tiek savivaldybės administracija ar jai pavaldžios institucijos. Projektų trukmė iki 2 m. leidžia iš anksto planuoti projekto veiklas, derinti jas su savivaldybės lygio planais, įgyvendinti kelias savivaldybes jungiančias ir jaunimą įtraukiančias veiklas ir pan. Priklausomai nuo savivaldybės jaunimo organizacijų pajėgumo ir patirties, JRK gali rinktis savo išitraukimo laipsnį – nuo informavimo apie galimybę, konsultavimo rengiant paraišką iki paraiškos rengimo ir įgyvendinimo kartu su jaunais žmonėmis ir pan.

Savo kasdieniame darbe JRK gali:

- 1) Aktyviai informuoti ir konsultuoti savivaldybės jaunos žmonės ir su jaunimu dirbančius asmenis apie ES programų jaunimui siūlomą dalyvavimo ir mokymosi galimybę;
- 2) Bendradarbiauti su JRA telkiamais regioniniais konsultantais, kurie kiekvienoje apskrityje rengia informacinius seminarus ir konsultacijas, užtikrinančias palydėjamą jaunuosius (jaunimo grupėms), norintiems vykdyti Erasmus+ ir Europos solidarumo korpuso programų projektus, bei skatina jaunimo dalyvavimą šiose programose;
- 3) Kvietis į renginius JRA Patirčių tinklo narius, t. y. buvusius ES programų Erasmus+ ir ESK projektų dalyvius, galinčius pasidalinti savo dalyvavimo programose istorija, išmoktomis pamokomis su kitais jaunais žmonėmis, įkvėpti juos, suteikti bendrąją informaciją apie programas);
- 4) Skatinti jaunimo organizacijas ar su jaunimu dirbančias institucijas kartu su jaunimu rengti projektų paraiškas, konsultuoti jas arba nukreipti konsultacijoms su JRA arba regioniniais konsultantais;
- 5) Pergalvoti Jaunimo dalyvavimo veiklą (KA154) kaip galimybę organiškai papildyti jaunimo politikos įgyvendinimo priemones;
- 6) Savo asmeniniam tobulėjimui sekti JRA skelbiamas mokymosi, kompetencijų tobulinimo galimybes ir, išsiginčius savo tobulinimo poreikius, aktyviai dalyvauti.

JAUNIMO POLITIKOS VEIKLOS SRIČIŲ ADMINISTRAVIMAS

Šioje dalyje įtrauktos kelios JRK veiklos sritys, kurios apima veiklas, reikalingas arba savaime atsirandančias įgyvendinant kitas JRK veiklos sritis.

Lėšos valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti skiriamos iš valstybės biudžeto ir pervedamos savivaldybėms kaip specialioji tikslinė dotacija. Asignavimai skiriami JRK etatui išlaikyti ir administracinėms funkcijoms vykdyti, konkrečiai:

1. JRK darbo užmokesčiui ir Socialinio draudimo įmokoms;
2. Administracinėms išlaidoms (darbo vietos išlaikymo, ryšių, komandiruočių (580 eurų), darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo išlaidos (1,5 proc. nuo vieno valstybės tarnautojo darbo užmokesčio fondui apskaičiuotų asignavimų).

Siūlome susipažinti su [specialių tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams lėšų apskaičiavimo metodika](#).

JRK turėtų domėtis ir sekti, kokia suma skiriama savivaldybei, kaip ji išskirstoma, koks teikiamas lėšų poreikis SADM. Svarbu žinoti, jog su jaunimo teisių apsaugos funkcijos finansavimu susijusius klausimus koordinuoja Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

JRK, įgyvendindamas šią sritį, renka ir sistemina duomenis apie savivaldybės teritorijoje gyvenančio jaunimo padėtį, analizuoja JO ir su jaunimu dirbančių organizacijų situaciją, darbo su jaunimu paslaugas, infrastruktūrą, jų plėtrą, savanoriškos veiklos galimybes, įvairių jaunimo tikslinių grupių poreikius. Svarbu užtikrinti, kad įvairios šiose rekomendacijose aprašytos JP priemonės būtų nuolatos analizuojamos skirtingais pjūviais (koks finansavimas yra skiriamas, kiek JŽ dalyvauja įvairiose programose, centruose, ir t. t.).

Kuriant jaunimo politiką, grįstą žiniomis ir faktais, reikėtų atkreipti dėmesį, kad:

1. Esamos jaunimo situacijos savo savivaldybėje monitoringas turi būti atliekamas kasmet **pagal tuos pačius vertinimo kriterijus** ir tam tikru periodiškumu. Teminę statistiką (jaunimo / jaunimo politikos statistiką iš kultūros, švietimo, socialinių ir kitų sričių) galima susirinkti iš metinių savivaldybės ir jai pavaldžių įstaigų veiklos ataskaitų, įvairių savivaldybės planavimo dokumentų metinių ataskaitų, rodiklių ataskaitų. Taip pat – įvairių savivaldybės ir jai pavaldžių įstaigų, įgyvendinamų projektų arba projektų, kuriuose savivaldybė ar jai pavaldžios įstaigos yra partneris(-iai), metinių ir galutinių ataskaitų.

2. Rekomenduojama nustatyti aiškius vertinimo rodiklius tiek finansuotose programose, tiek projektuose, tiek biudžetinėse įstaigose.

3. Svarbu užtikrinti objektyvų rodiklių skaičiavimą, tyrimų atlikimą.

4. Rekomenduojama, kad būtų atliekami taikomieji tyrimai ir analizės siekiant gauti naujų žinių ir jas praktiškai taikyti kuriant konkrečius JP įgyvendinimo įrankius arba sprendžiant problemas (pvz., kaip plėsti darbą su jaunimu, ar tinkamas mokyklų infrastruktūros prieinamumas ir t.t.).

Galimas variantas – rinkti informaciją apie savivaldybės ir jai pavaldžių biudžetinių įstaigų, NVO kitų juridinių asmenų atliktus tyrimus, apklausas, studijas apie savivaldybės teritorijoje gyvenantį jaunimą arba atskiras jaunimo amžiaus ar socialines grupes (moksleiviai, bedarbiai, ir pan.), gautus rezultatus sisteminti, atlikti surinktų duomenų analizę. Labai svarbu įvertinti, kaip buvo atlikti minėti tyrimai ir analizės, kaip buvo surinkti duomenys, ar jais tikrai galima remtis ir naudoti vertinant esamą situaciją, rengiant tam tikras priemones, teikiant siūlymus dėl JŽ problemų sprendimo ir pan. Tyrimams atlikti galima pasitelkti, kreiptis į aukštąsias mokyklas (kolegijas arba universitetus), socialinių mokslų studijų dėstytojus ir studentus. Siūloma pasirašyti bendradarbiavimo sutartis tarp aukštųjų mokyklų ir savivaldybės administracijos. Savivaldybės gali kurti kitus bendradarbiavimo mechanizmus, pvz., įsteigti stipendijas už geriausius tyrimus / studijas / mokslinius darbus atitinkamoje srityje – tuo pačiu tai galėtų būti įrankiu, leidžiančiu veiksmingai paremti iš savivaldybės kilusius studentus mainais už savivaldybei reikalingą darbą.

5. Priklausomai nuo situacijos ir poreikio, JRK taip pat gali teikti pasiūlymus savivaldybei, įstaigoms ar organizacijoms, kad atliekant savivaldybės gyventojų ar atskirų socialinių grupių apklausas, studijas, kitus tyrimus, būtų išskirta ir jaunimo amžiaus grupė ar tam tikri vertinimo rodikliai.

6. Galimas variantas – vykdyti neformaliojo ugdymo programas, kurių metu galima surinkti JŽ nuomonę ir tuo pačiu įtraukti juos į sprendimų priėmimą. Siūloma naudoti ir struktūrinio dialogo elementus.

7. Rekomenduojama reguliariai atlikti jaunimo problematikos tyrimą¹⁷. Jaunimo problematikos tyrimo atlikimas, savivaldybei perkant paslaugas iš teikėjo, gali užtrukti 3-6 mėn. Trukmė priklauso nuo to, kokie reikalavimai bus suformuoti tyrimus atliekančiai įmonei. Pavyzdžiui, analizuojant rezultatus, kokius pjūvius rezultatuose daryti – tik pagal amžiaus grupes, pagal lytį, pagal socialines grupes (dirbantys / bedarbiai / NEET). Gali būti daromi tam tikri specifiniai pjūviai atskiruose klausimuose arba atskirais tyrimo klausimas – papildomi klausimai ar Focus diskusija tam tikromis temomis, siekiant geriau suprasti tam tikrų tikslinių grupių problemas, poreikius, lūkesčius. Svarbu ir kiek tų pjūvių daryti – tai lemia tiek tyrimo trukmę, tiek ir paties tyrimo kainą. Jaunimo problematikos tyrimai turėtų būtų atliekami periodiškai (pvz. kas 3 – 4 metus) ir *longitudiniai*, t.y. svarbiausios temos ir jose užduodamų klausimų formuluotės respondentams nesikeistų, nes taip būtų galima tyrimų rezultatus palyginti su ankstesnių tyrimų rezultatais ir identifikuoti pokytį. Šis aspektas netrukdo galimybės tyrimą papildyti naujais klausimais ar temomis. Svarbu pastebėti, kad keičiant klausimų formuluotes, tyrimų rezultatai gali būti palyginami tik iš dalies. Tyrimų periodiškumą rekomenduojama sieti prie svarbių jaunimo politikai įvykių – Strateginių ar programavimo lygmens dokumentų rengimo ar atnaujinimo, savivaldybės jaunimo programos, strategijos ar veiksmų plano rengimo arba rezultatų įvertinimo.

8. Jaunimo politikos savivaldybėse kokybės vertinimo metodika ir jaunimo politikos savivaldybėse kokybės vertinimo aprašas¹⁸ gali būti naudojamas kaip įrankis siekiant įsivertinti jaunimo politikos situaciją vietos lygmeniu bei skatinant žiniomis ir faktais grįstų sprendimų, veiklos planų, strategijų kūrimą, tačiau prieš atliekant šį vertinimą rekomenduojama išanalizuoti jo svarbą, įtaką, naudą savivaldybėje vykstantiems procesams, įvertinti išvadų ir rekomendacijų įgyvendinimo galimybes, kitus aktualius aspektus. Jaunimo politikos kokybės vertinimas užtrunka 3-9 mėnesius. Trukmė visiškai priklauso nuo visos sudarytos darbo grupės aktyvumo ir darbų pasidalinimo, nuo pasirinktų analizės metodų ir vertinimo „gylio“: ar nagrinėjami tik dokumentai, ar nagrinėjami dokumentai, aptariami aspektai Focus grupės diskusijose su suinteresuotais jaunimo politikos veikėjais, ar papildomai dar surengiamos įvairių tikslinių grupių apklauso (pvz. moksleivių ar

¹⁷ [Metodika, reikalinga jaunimo problematikos tyrimams atlikti](#)

¹⁸ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.320796/asr>

AJC/AJE lankytojų, jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų atstovų) gaunant grįžtamąjį ryšį tiek iš tikslinių grupių, tiek ir su jomis dirbančių įstaigų/organizacijų, ypač kada vertinami su šių įstaigų/organizacijų veikla ar jos kokybe susijusios temos ir klausimai. Agentūra konsultuoja JRK tiek jaunimo problematikos tyrimų, tiek kokybės vertinimų atlikimo ir jaunimo problemų sprendimo planų rengimų klausimais ir prireikus gali atvykti į savivaldybę išsamiai paaiškinti procesų organizavimą, deleguoti savo atstovą į savivaldybės sudaromas darbo grupes.

Įgyvendinant faktais ir žiniomis grįstą jaunimo politiką, svarbu nebijoti įvairių tyrimų arba analizių rezultatų, kurie tam tikrais atvejais gali nesutapti su jūsų arba savivaldybės atstovų nuomone. Kitu atveju politikos formavimas bus grįstas nuostatomis ir subjektyvia nuomone, o tai yra nesisteminis ir pavojingas požiūris.

JAUNIMO POLITIKOS PRIEMONIŲ PROGRAMAVIMAS

Rengiant ilgalaikius dokumentus, planuojant priemones svarbu atlikti jaunimo situacijos, socialinės erdvės analizės ir turėti faktais ir žiniomis grįstą pagrindą, pagal kurį būtų galima rinktis JP priemones (socialinės erdvės analizę plačiau aptarsime gerosios patirties skyriuje). Kitas labai svarbus aspektas šioje veiklos srityje – JP priemonių įgyvendinimo pokyčių analizė, leidžianti kokybiškai ir efektyviai įgyvendinti JP savivaldybėje. Tam svarbu numatyti pamatuojamus rodiklius arba turėti atitinkamus instrumentus, leidžiančius išmatuoti pokytį.

Siekiant, kad JP priemonės būtų orientuotos į JŽ poreikius bei interesus ir aplinką, JRK:

1. Sistemiskai planuoja JP įgyvendinimo savivaldybėje priemones ir koordinuoja jų įgyvendinimą. JRK, analizuodamas esamą situaciją, JŽ poreikius, planuoja JP įgyvendinimo priemones savivaldybėje ir teikia SJRT svarstymui. Į planavimo procesą įtraukia JŽ ir kuo įvairesnių sričių atstovus, susijusius su JP (pvz., statybos, urbanistikos skyriaus, architektūros specialistų ir pan.) Įvairių sričių atstovų dalyvavimas planuojant sudaro sąlygas, kad priimti sprendimai tampa visiems dalyviams suprantami ir priimtini, tad juos dažnai lengviau ir kokybiškiau įgyvendinti.
2. Užtikrinant planavimo kultūros formavimąsi, JRK planuoja savo ir su JRA suderina metines veiklos užduotis. Svarbu atsižvelgti į nacionalinius ir savivaldybės JP prioritetus.
3. Analizuodamas esamą jaunimo situaciją, JŽ poreikius ir atsižvelgdamas į nacionalinius, miesto ir rajono vietos veiklos grupių, regiono plėtros, integruotos teritorijos vystymo programos ir kitus strateginio planavimo dokumentus ir juose numatytus veiksmus, susijusius su jaunimo politika, teikia pasiūlymus, suderintus su SJRT, dėl JP priemonių įgyvendinimo ilgalaikiam savivaldybės strateginiam plėtros planui (iki 10-ies metų).

4. Analizuoja ir vertina JP įgyvendinimo priemonių pasiektus rezultatus ir rodiklius. JRK, planuodamas JP priemones, susikuria ir instrumentus, kaip bus pamatuotas JP priemonių rezultatas. Tai yra grįžtamasis ryšys, leisiantis pažiūrėti, kokių pokyčių įvyko įgyvendinus vieną ar kitą priemonę. Rekomenduojama, kad grįžtamasis ryšys, įsivertinimas būtų dokumentuojamas, t. y., pateikiami įvairūs klausimynai, kuriuos užpildytų tiek paslaugos teikėjas, tiek gavėjas, anketos individualiam įsivertinimui, jaunimo grupės, atvirojo darbo su jaunimu ir kitų veiklų įsivertinimams.

5. Teikia pastabas savivaldybės teisės aktams, planavimo dokumentams, siekiant įtraukti jaunimą kaip tikslinę grupę į kitas politikas. Šiuo atveju svarbu akcentuoti, kad siekiama optimizuoti savivaldybės išteklius ir efektyviai išnaudoti sukurtą infrastruktūrą JP tikslams įgyvendinti. JRK gali būti kviečiamas ir dalyvauja įvairiose tarpžinybinėse darbo grupėse, kuriose atstovauja JŽ interesus ir teikia pasiūlymus atsižvelgdamas į esamą JŽ situaciją ir jų poreikius. Motyvuojama tuo, kad JRK išmano jaunimo situaciją, žino ir atstovauja JŽ interesus pagal pareigybėse numatytas funkcijas.

Kas žinotina apie planavimo dokumentus?

Yra išskiriami 4 strateginių dokumentų lygmenys:

- a) valstybės strategijos - neterminuotos trukmės, pvz. valstybės pažangos strategija;
- b) strateginio lygmens (10 metų ir ilgesnės trukmės), pvz. nacionalinis pažangos planas;
- c) programavimo lygmens (4-9 metų) – pvz., nacionalinės plėtros programos, Regionų plėtros programa, regionų plėtros planai, savivaldybių strateginės plėtros planai, savivaldybių bendrieji planai;
- d) veiklos lygmens – pvz., veiksmų planai, institucijų strateginiai veiklos planai (SVP), įstaigų metų veiklos planai.

Žemesnio lygmens planavimo dokumentai visada nusako, kas per atitinkamą laikotarpį bus padaryta siekiant įgyvendinti aukštesnio lygmens strategiją. Jei aukštesnio lygmens strategijose yra apibrėžiami siekiami pokyčiai, bendri tikslai ir uždaviniai bei jų kokybiniai rodikliai arba kas pasikeis ir kaip išmatuojami tie pokyčiai, tai žemesnio lygmens dokumentuose bus apibrėžta, kaip bus siekiama šių tikslų ir uždavinių įgyvendinimo: kas, kur, kada ir kaip bus daroma, dalyvaujantys procese veikėjai ir bus matuojami daugiausia kiekybiniai indikatoriai (organizuotų renginių skaičius, suteiktų konsultacijų skaičius, priimtų sprendimų skaičius, finansuotų projektų skaičius, jaunų žmonių, dalyvavusių atitinkamose veiklose skaičius ir pan.)

Jaunimo politikoje matant ilgalaikes - sisteminės ir kompleksinės problemas (pvz. jaunimo užimtumas, sveikata ir žalingi įpročiai, pilietiškumas ir dalyvavimas ir pan.) galima sukonkretinti, koks bus pokytis. Geriausia šias problemas, siūlomus tikslus ir pokytį suplanuoti aukštesnio lygmens strateginio planavimo dokumentuose. Juose atitinkamai užprogramuojami ne tik savivaldybės

biudžeto lėšos, bet ir visi kiti reikalingi ištekliai, reikalingi pokyčiui (papildomas finansavimas, reikiama infrastruktūra ir kt.)

Reikalingus pokyčius jaunimo politikai galima užprogramuoti Regionų plėtros planuose, savivaldybės strateginiuose plėtros planuose ir savivaldybių Bendruosiuose teritorijų planuose (dėl objektų statybos, renovacijos, įrengimo, įveiklinimo – pvz. apleistos teritorijos pavertimo parku ar aktyvaus laisvalaikio zona).

Regionų plėtros planus rengia regionų plėtros tarybos (jų iš viso yra 10 – pagal apskritis), į kurias įeina visų apskrities teritorijoje veikiančių savivaldybių merai, taip pat – privataus verslo atstovai ir 1 NVO atstovas. Plačiau apie regionų plėtros tarybas galima rasti čia: <https://www.nrp.vrm.lt/lt/regionines-politikos-formavimas-ir-igyvendinimas/institucine-sistema/regionu-pletros-tarybos/80>.

Rengiant VVG strategijas, savivaldybė, atstovaudama savo interesus, pirmiausia į VVG strategijas sieks perkelti tai, kas bus numatyta regioninės plėtros planuose ir savivaldybės strateginiuose plėtros planuose, todėl JRK svarbu dalyvauti šių dokumentų rengime / atnaujinime.

JRA siūlo įsidięgti ilgalaikį jaunimo politikos programavimo modelį, kurį sudaro keli tarpusavyje susiję elementai:

- a) jaunimo problemų sprendimo planas JPSP (savivaldybės jaunimo politikos strategija);
- b) savivaldybės jaunimo problematikos tyrimai (žr. Faktais ir žiniomis grįsta jaunimo politika);
- c) savivaldybės jaunimo politikos kokybės vertinimai JPKV (žr. Faktais ir žiniomis grįsta jaunimo politika);
- d) kitų tyrimų rezultatai, duomenys ir statistika (žr. Faktais ir žiniomis grįsta jaunimo politika).

Reguliariai atliekami jaunimo politikos kokybės vertinimai, jaunimo problematikos tyrimai, kitų aktualių tyrimų, studijų duomenys JRK kasmet surenkama statistika tarnauja stebėsenos sistemai: rengiant strategiją jie padeda identifikuoti situaciją, pagrįsti problemas ir vėliau – nustatyti pokyčius ir jų reikšmes, kadangi nemažai aktualių rodiklių galima surinkti per jaunimo problematikos tyrimus ir jaunimo politikos kokybės vertinimus, ypač jei jie atliekami reguliariai (kas 3 metus) ir kokybiškai (atskiriems klausimams tyrinėti daromos apklausos, tyrimai, Focus grupės diskusijos ir kiti patvirtinti duomenų rinkimo ir analizės metodai).

Jaunimo problemų sprendimo planas (JPSP) gali apimti ne 1 savivaldybės tarybos kadenciją, taip užtikrinant, kad strategijos tikslai ir uždaviniai nesikeis iš esmės pasikeitus merui ar valdančiajai daugumai. Pagal strateginio planavimo dokumentų tipą JPSP yra priskiriamas *veiksmų planui*. Rekomenduotina JPSP trukmę ir jo peržiūrų skaičių iš karto derinti prie jaunimo problematikos tyrimų ir kokybės vertinimų periodiškumo ir planuojamų datų, kadangi pirmiausia jų pagalba bus tikrinami JPSP rezultatai, t. y. planavimo sistema turi būti visiškai susieta su stebėsenos sistema, todėl geriausia, jei JPSP trukmė būtų 3 metai.

JRK galėtų JPSP tikslus, uždavinius ir numatomus pokyčius (kiekybinius ir kokybinius rodiklius) drąsiai siūlyti į regioninės plėtros planus, savivaldybės strateginės plėtros planus, VVG strategijas kaip ilgalaikius uždavinius ir priemones su konkrečiais rodikliais, ką galima nuveikti jaunimo politikoje.

JPSP rengimą turėtų inicijuoti SJRT, o po jo patvirtinimo savivaldybės taryboje SJRT turėtų tapti pagrindine institucija, atsakinga už JPSP numatytų uždavinių ir priemonių įgyvendinimo stebėseną:

- kviesti į posėdžius už priemonių įgyvendinimą atsakingas įstaigas ir asmenis,
- domėtis įgyvendinimo progresu (kas jau padaryta, kas dar planuojama, kokie iššūkiai, kur reikalingas SJRT ar savivaldybės institucijų indėlis, įsikišimas ir t.t.);
- įsitraukti į tam tikrus priemonių įgyvendinimo eigoje svarbius procesus deleguojant savo atstovus (pvz. dokumentų, apklausų rengimas, renginių organizavimas ir pan.);
- jei priemonės įgyvendinimas sustojo, atidėtas, įgyvendintas greičiau – turėti informaciją apie to priežastis, reaguoti, prireikus – įsikišti.

INFORMACIJOS VIEŠINIMAS

Informacijos viešinimo srityje JRK numatomas vaidmuo – užtikrinti, kad visi suinteresuotieji (JŽ, JD ir kt.) gautų išsamią, objektyvią, suprantamą ir patikimą informaciją jiems rūpimais klausimais. Siektina, kad JRK viešinama informacija būtų lengvai pasiekiamą, operatyviai atnaujinama.

Įgyvendindamas šią veiklos sritį, JRK:

1. Kaupia ir skleidžia informaciją apie jaunimo veiklos galimybes, konsultuoja šiais klausimais JŽ ir JO. Sistemingai peržiūri aktualiausią informaciją, susijusią su JŽ galimybėmis. Pagal poreikį ir tematiką informuoja suinteresuotus asmenis.

2. Administruoja oficialią savivaldybės internetinės svetainės informacinę dalį JAUNIMAS, užtikrina, jog būtų reguliariai atnaujinama ir tinkamai teikiama aktuali, su JP susijusi informacija.

Siūlomas skelbiamos informacijos savivaldybės internetiniame puslapyje turinys apimtų:

- Naujienos, aktualios JŽ, JO
- Jaunimo reikalų koordinatorius (kontaktai, kada ir kaip pasiekiamas)
- Jaunimo reikalų taryba:
 - JRT nariai ir jų kontaktai
 - JRT metinis planas
 - JRT posėdžių darbotvarkės
 - JRT protokolai
 - JRT ataskaitos

- Atvirasis, mobilusis, darbas su jaunimu gatvėje
- Jaunimo informavimas ir konsultavimas
- Jaunimo ir su jaunimu dirbančios organizacijos, neformalios grupės, mokinių, studentų savivaldos
- Teikiamos paslaugos, darbo grafikas, kontaktai (*Facebook* profilis, el. paštas ir pan.)
- Finansavimo galimybės (konkursai, programos, vertinimo procedūros ir pan.)

**(Savivaldybės jaunimo organizacijų tarybos (SJOT) jaunimo atstovų delegavimo į
Savivaldybės jaunimo reikalų tarybą rašto pavyzdinė forma)**

_____ jaunimo organizacijų sąjunga „Apskritas stalias“

(juridinio asmens kodas, adresas, kontaktinė informacija)

2023- - Nr.

_____ savivaldybės tarybai

Adresas

DĖL _____ SAVIVALDYBĖS JAUNIMO REIKALŲ TARYBOS
DELEGATŲ

_____ jaunimo organizacijų sąjunga „Apskritas stalias“ Visuotinio narių susirinkimo, vykusio ____ m. _____ mėn. ____ d., priimtu sprendimu ir remiantis _____ savivaldybės jaunimo reikalų tarybos nuostatų, patvirtintų _____ savivaldybės tarybos 20 ____ m. _____ mėn. ____ d., sprendimu Nr. _____, _____ straipsniu, deleguoja:

Eil. Nr.	Deleguojamo asmens vardas ir pavardė	Keičiamo asmens vardas ir pavardė

¹⁹ Pateikti rekomendacinio pobūdžio pavyzdžiai turiniui (nebūtinai parengti pagal visas raštvedybos taisykles)

Visas deleguojamų asmenų sąrašas:

Eil. Nr.	Vardas, Pavardė	Deleguojamas iki	El. paštas	Tel. Nr.

Pirmininkas

(Vardas, pavardė)

(parašas)

JAUNIMO ATSTOVŲ RINKIMŲ ORGANIZAVIMO TVARKOS PAVYZDINIS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Jaunimo atstovų rinkimų organizavimo tvarkos aprašas (toliau – aprašas) nustato savivaldybės jaunimo reikalų tarybos (toliau – SJRT) jaunimo atstovų rinkimų (toliau – jaunimo atstovų rinkimai) vykdymo tvarką.

2. SJRT jaunimo atstovai renkami viešo visuotinio jaunimo organizacijų ir su jaunu dirbančių organizacijų, mokinių ir (ar) studentų savivaldų atstovų, veikiančių savivaldybės teritorijoje, susirinkimo (toliau – visuotinis susirinkimas) metu.

3. Renkamų SJRT jaunimo atstovų skaičius numatomas SJRT nuostatuose.

4. SJRT jaunimo atstovai renkami dviejų metų kadencijai. Jaunimo atstovai SJRT dirba visuomeniniais pagrindais.

5. Už jaunimo atstovų rinkimų organizavimą atsakingas savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius (toliau – JRK).

6. Jaunimo atstovų rinkimai organizuojami ne vėliau kaip praėjus mėnesiui nuo paskutinės SJRT kadencijos dienos. Jaunimo atstovų rinkimų datą skelbia JRK.

7. Šis aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos jaunimo politikos pagrindų įstatymu, Savivaldybių jaunimo reikalų tarybų pavyzdiniais nuostatais ir kitais teisės aktais.

8. Šis aprašas yra rekomendacinio pobūdžio. Rekomenduojama savivaldybės JRK savo veikloje vadovautis šiuo aprašu.

II SKYRIUS KANDIDATAI Į SJRT JAUNIMO ATSTOVUS

9. Kandidatuoti į SJRT jaunimo atstovus gali asmenys nuo 14 metų iki 29 metų (įskaitytinai).

10. Kandidatus į SJRT jaunimo atstovus gali siūlyti jaunimo organizacijos, su jaunu dirbančios organizacijos, mokinių ir (ar) studentų savivaldos, veikiančios savivaldybės teritorijoje, iš savo narių. Kandidatais gali save išsikelti ir pavieniai asmenys. Kandidatų į SJRT jaunimo atstovus skaičius neribojamas.

11. Kandidatų į SJRT jaunimo atstovus registracija prasideda ne vėliau kaip likus 14 darbo dienų iki jaunimo atstovų rinkimų ir baigiasi likus ne mažiau kaip 5 darbo dienoms iki rinkimų. Registracijos metu kiekvienas kandidatas pateikia užpildytą kandidato į SJRT jaunimo atstovus anketą (1 priedas), prideda trumpą motyvacinį laišką ir mažiausiai vieną rekomendaciją iš jaunimo organizacijos, su jaunimu dirbančios organizacijos, mokinių ir (ar) studentų savivaldos, veikiančios savivaldybės teritorijoje.

12. Nuolat atnaujinamas kandidatų į jaunimo atstovus SJRT sąrašas (kandidato vardas, pavardė, amžius ir atstovaujama organizacija (jeigu tokia yra)) bei jų pateiktas motyvacinis laiškas ir rekomendacija (-os) tapti SJRT nariu teisės aktų nustatyta tvarka viešai skelbiami Savivaldybės interneto svetainėje ir kitose pasirinktose visuomenės informavimo priemonėse Kandidatų sąrašas į SJRT jaunimo atstovus turi būti viešai paskelbtas ne vėliau kaip likus 3 darbo dienoms iki SJRT jaunimo atstovų rinkimų. Minėto sąrašo viešinimas turi atitikti teisės aktų, reglamentuojančių asmens duomenų teisinę apsaugą, nuostatas.

III SKYRIUS

JAUNIMO ATSTOVŲ RINKIMŲ VYKDYMAS

13. SJRT Jaunimo atstovų rinkimų data skelbiama ne vėliau kaip likus 14 darbo dienų iki rinkimų dienos. Informacija apie SJRT jaunimo atstovų rinkimus ir organizuojamą visuotinį susirinkimą yra viešai skelbiama Savivaldybės interneto svetainėje ir kitose pasirinktose visuomenės informavimo priemonėse.

14. Apie SJRT jaunimo atstovų rinkimus JRK informuoja ir kviečia dalyvauti savivaldybėje veikiančias jaunimo organizacijas, su jaunimu dirbančias organizacijas, mokinių ir (ar) studentų savivaldas elektroniniu paštu ir kitomis reikalingomis priemonėmis bei būdais.

15. Visuotinio susirinkimo skelbime / informacijoje turi būti nurodyta susirinkimo vieta, laikas, preliminari darbotvarkė, kandidatų į jaunimo atstovus SJRT ir visuotinio susirinkimo dalyvių registravimosi tvarka bei terminai.

16. Visuotiniame susirinkime dalyvauja ir sprendžiamojo balso teisę turi vienas atstovas iš kiekvienos jaunimo organizacijos, su jaunimu dirbančios organizacijos, mokinių ir (ar) studentų savivaldos, veikiančios savivaldybės teritorijoje. Apie savo dalyvavimą visuotiniame susirinkime kiekviena organizacija / savivalda turi pranešti JRK ne vėliau kaip likus 5 darbo dienoms iki visuotinio susirinkimo. Atstovas į visuotinį susirinkimą deleguojamas pateikiant delegavimo raštą, kuriame turi būti nurodyta deleguojamo asmens vardas, pavardė, einamos pareigos organizacijoje / savivaldoje ir kontaktinė informacija. Delegavimo raštas turi būti pasirašytas organizacijos / savivaldos vadovo ar jo įgalioto asmens pridedant įgaliojimo kopiją.

17. Visuotiniame susirinkime dalyvaujančių organizacijų ir savivaldų sąrašas turi būti skelbiamas Savivaldybės interneto puslapyje ir kitose pasirinktose visuomenės informavimo priemonėse ne vėliau kaip likus 3 darbo dienoms iki rinkimų.

18. Prieš prasidedant visuotiniams susirinkimui turi būti rengiama dalyvių registracija, kurios metu registruojami į visuotinį susirinkimą atvykę dalyviai. Dalyviai atvykę į visuotinį susirinkimą, tačiau neužsiregistravę registracijos metu, rinkimų balsavime nedalyvauja.

19. Visuotinį susirinkimą pradeda JRK arba jį pavaduojantis savivaldybės administracijos darbuotojas. JRK arba jį pavaduojantis savivaldybės administracijos darbuotojas pirmininkauja visuotiniam susirinkimui kol išrenkamas visuotinio susirinkimo pirmininkas.

20. Prasidėjus visuotiniam susirinkimui turi būti tvirtinama visuotinio susirinkimo darbotvarkė. Patvirtinus visuotinio susirinkimo darbotvarkę atviru balsavimu paprasta balsų dauguma išrenkamas visuotinio susirinkimo pirmininkas. Pirmininko kandidatūras siūlo užsiregistravę visuotinio susirinkimo dalyviai.

21. Visuotinis susirinkimas yra protokoluojamas. Visuotinio susirinkimo sekretoriaus funkcijas atlieka JRK arba jį pavaduojantis savivaldybės administracijos darbuotojas.

22. Visuotinio susirinkimo metu išrenkama balsų skaičiavimo komisija, kurią sudaro ne mažiau kaip 3 nariai ir kuri iš savo narių paprasta balsų dauguma išsirenka balsų skaičiavimo komisijos pirmininką. Kol neišrinkta balsų skaičiavimo komisija, balsus skaičiuoja visuotinio susirinkimo pirmininkas.

23. Visuotinio susirinkimo pirmininkas paskelbia kandidatų į SJRT jaunimo atstovus sąrašą. Kiekvienas kandidatas (abėcėlės tvarka pagal pavardę) prisistato iki 5 min. Kiekvienas susirinkimo dalyvis turi teisę užduoti po du klausimus kiekvienam iš kandidatų.

24. Jaunimo atstovai į SJRT visuotiniame susirinkime renkami slaptu balsavimu.

25. Prieš pradėdant balsavimą, balsų skaičiavimo komisija remdamasi visuotinio susirinkimo dalyvių registracijos sąrašu patikrina, ar yra aprašo 32 p. nustatytas kvorumas.

26. Paskelbus balsavimo pradžią, deleguotiems jaunimo organizacijų, su jaunimu dirbančios organizacijų, mokinių ir (ar) studentų savivaldų atstovams išduodami iš anksto parengti slapto balsavimo biuleteniai (2 priedas). Balsavimo biuleteniai išduodami tik tiems organizacijų / savivaldų asmenims, kurių dalyvavimas visuotiniame susirinkime yra patvirtintas delegavimo raštu. Jeigu organizacija / savivalda iki visuotinio susirinkimo pradžios nepateikė delegavimo rašto, balsavimo biuletenis gali būti išduotas tik organizacijos / savivaldos vadovui. Vienam organizacijos / savivaldos atstovui gali būti išduodamas tik vienas balsavimo biuletenis.

27. Į balsavimo patalpą užėina tik po vieną susirinkimo dalyvį.

28. Visuotinio susirinkimo dalyviai renka tiek SJRT jaunimo atstovų, kiek reglamentuoja SJRT nuostatai, balsuodami už balsavimo biuletenyje nurodytus kandidatus, pažymint ties pasirinktais

kandidatais. Balsuojama ne daugiau kaip už tiek kandidatų, kiek yra renkamų SJRT jaunimo atstovų. Biuletėnis su atžymomis įmetamas į balsadėžę.

29. Pasibaigus slaptam balsavimui, balsų skaičiavimo komisija suveda balsavimo rezultatus. Balsų skaičiavimo komisijos pirmininkas paskelbia rezultatus visuotiniam susirinkimui ir slapto balsavimo balsų rezultatų nustatymo protokolą (3 priedas) perduoda visuotinio susirinkimo pirmininkui.

30. Išrinktais į SJRT jaunimo atstovais laikomi tie kandidatai, kurie surinko daugiausia balsų. Jeigu keli kandidatai surenka vienodą skaičių balsų ir tai lemia, kuris kandidatas turi tapti SJRT jaunimo atstovu, organizuojamas papildomas slaptas balsavimas, kurio metu balsuojama tik už kandidatus, surinkusius vienodą skaičių balsų.

31. Jaunimo atstovų rinkimų rezultatai įforminami visuotinio susirinkimo protokolu, kurį pasirašo susirinkimo pirmininkas ir sekretorius. Visuotinio susirinkimo protokolas pateikiamas JRK ir saugomas Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo nustatyta tvarka ir terminais.

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

32. Jaunimo atstovų rinkimai laikomi įvykusiais, jeigu visuotiniame susirinkime dalyvauja ne mažiau kaip 1/2 apie savo dalyvavimą pranešusių ir savo atstovą balsavimui delegavusių jaunimo organizacijų, su jaunimu dirbančių organizacijų, mokinių ir (ar) studentų savivaldų, veikiančių savivaldybės teritorijoje.

33. Neįvykus jaunimo atstovų rinkimams, pakartotiniai rinkimai organizuojami ne vėliau kaip po 2 savaičių.

34. SJRT nario, jaunimo atstovo, įgaliojimai nutrūksta, jeigu SJRT narys nebegali toliau eiti SJRT nario, jaunimo atstovo, pareigų arba atsistatydina savo noru anksčiau negu pasibaigia jo kadencija SJRT.

35. Nutrūkus SJRT nario, jaunimo atstovo, įgaliojimams, jo vietą užima daugiausia balsų visuotinio susirinkimo metu surinkęs, tačiau į SJRT nepatekęs kandidatas. Jeigu tokio kandidato nėra arba kandidatas atsisako tapti SJRT nariu, organizuojami pakartotiniai jaunimo atstovų rinkimai.

**(Kandidato į savivaldybės jaunimo reikalų tarybos jaunimo atstovus registracijos anketos
pavyzdinė forma)**

KANDIDATO Į _____ SAVIVALDYBĖS JAUNIMO REIKALŲ
TARYBOS JAUNIMO ATSTOVUS
REGISTRACIJOS ANKETA

Kandidato duomenys	
Vardas, pavardė	
Gimimo data	
Atstovaujama organizacija / savivalda	<i>(prašome nurodyti pilną vienos jaunimo organizacijos, su jaunimu dirbančios organizacijos, mokinių ar studentų savivaldos pavadinimą arba nurodyti, jog tokios organizacijos / savivaldos nėra)</i>
Kontaktinė informacija	<i>(el. pašto adresas ir tel. numeris)</i>

Kartu su užpildyta ir pasirašyta registracijos anketa pridedama:

1. Trumpa motyvacija tapti savivaldybės jaunimo reikalų tarybos nariu, jaunimo atstovu (iki 1 A4 formato lapo apimties).
2. Mažiausiai vienos jaunimo organizacijos, su jaunimu dirbančios organizacijos, mokinių ir (ar) studentų savivaldos rekomendacija dėl tapimo savivaldybės jaunimo reikalų tarybos nariu, jaunimo atstovu.

_____ (anketos užpildymo data)

_____ (parašas)

PASTBA: Kandidato pateikti duomenys reikalingi ir bus naudojami tik jaunimo atstovų į savivaldybės jaunimo reikalų tarybą rinkimams organizuoti. Viešai bus skelbiami šie kandidato pateikti duomenys: vardas, pavardė, amžius, atstovaujama organizacija / savivalda, pateikta motyvacija ir rekomendacija (-os) dalyvauti rinkimuose.

(Slapto balsavimo biuletenio pavyzdinė forma)

JAUNIMO ATSTOVŲ Į _____ SAVIVALDYBĖS
JAUNIMO REIKALŲ TARYBĄ RINKIMAI

Data

BALSAVIMO BIULETENIS

PAŽYMĖKITE NE DAUGIAU KAIP

(įrašyti skaičių) KANDIDATUS

VARDENIS PAVARDENIS	☐
VARDENĖ PAVARDENĖ	☐
<i>(įrašyti visus kandidatus)</i>	☐
	☐
	☐
	☐

(Slapto balsavimo balsų skaičiavimo komisijos protokolo pavyzdinė forma)

**JAUNIMO ATSTOVŲ Į _____ SAVIVALDYBĖS
JAUNIMO REIKALŲ TARYBĄ RINKIMŲ
BALSŲ SKAIČIAVIMO KOMISIJOS PROTOKOLAS**

202.....m.d. Nr.

(vieta)

Balsų skaičiavimo komisijos posėdis įvyko _____

(data)

Balsų skaičiavimo komisijos pirmininkas _____

Balsų skaičiavimo komisijos nariai: _____

1. Dėl jaunimo atstovų rinkimų į Savivaldybės jaunimo reikalų tarybą:

1.1. Dėl kandidato Vardenio, Pavardenio išrinkimo Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos nariu;

1.2. Dėl kandidato.....

2. Įteikta balsavimo biuletenių _____

3. Gauta balsavimo biuletenių _____, iš jų negaliojantys _____

4. Balsavimo rezultatai:

Eil. Nr.	Kandidatas	Balsavimo rezultatai (nurodoma skaičiumi ir žodžiu)	Reitingavimas, pagal surinktų balsų skaičių	Balsavimo išvada (nurodoma, išrinktas ar neišrinktas)
1.	Vardenis, Pavardenis	Surinktas balsų skaičius.....	Pvz., 2	

2.	Vardenis, Pavardenis	Surinktas balsų skaičius.....	Pvz., 1	
----	-------------------------	-------------------------------	---------	--

Komisijos pirmininkas

(parašas)

(vardas, pavardė)

Komisijos nariai

(parašas)

(vardas, pavardė)

(parašas)

(vardas, pavardė)

(Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos darbo reglamento pavyzdinė forma)

PATVIRTINTA

_____ savivaldybės jaunimo reikalų tarybos

20__ m. _____ d. protokolu Nr. _____

_____ **SAVIVALDYBĖS JAUNIMO REIKALŲ TARYBOS DARBO
REGLAMENTAS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šis reglamentas nustato _____ savivaldybės jaunimo reikalų tarybos (toliau – Jaunimo reikalų tarybos) darbo tvarką.
2. Jaunimo reikalų taryba savo veikloje vadovaujasi Jaunimo reikalų tarybos nuostatais, patvirtintais _____ savivaldybės tarybos 20__ m. _____ d. sprendimu Nr. _____, „Dėl _____ savivaldybės jaunimo reikalų tarybos ir nuostatų tvirtinimo“, įstatymais, kitais teisės aktais ir šiuo reglamentu.
3. Jaunimo reikalų tarybos veikla grindžiama kolegialiu jos kompetencijai priskirtų klausimų svarstymu.
4. Šio reglamento nuostatos yra privalomos kiekvienam Jaunimo reikalų tarybos nariui.

II. JAUNIMO REIKALŲ TARYBOS DARBO ORGANIZAVIMAS

5. Jaunimo reikalų tarybos darbo forma yra posėdžiai, rengiami prireikus, bet ne rečiau kaip kartą per tris mėnesius.
6. Jaunimo reikalų tarybos posėdžius kviečia ir jiems vadovauja Jaunimo reikalų tarybos pirmininkas arba, jam nesant, įgaliotas pirmininko pavaduotojas.
7. Jaunimo reikalų tarybos posėdžiai yra protokoluojami.
8. Jaunimo reikalų tarybos sekretorius yra administracijos direktoriaus įsakymu paskirtas administracijos darbuotojas.
9. Jaunimo reikalų tarybos sekretorius:
 - 9.1. rengia reikiamus dokumentus Jaunimo reikalų tarybos posėdžiams;
 - 9.2. derina su Jaunimo reikalų tarybos pirmininku posėdžio datą ir laiką;

9.3. ne vėliau kaip prieš penkias darbo dienas iki posėdžio pradžios elektroniniu paštu informuoja Jaunimo reikalų tarybos narius ir kitus suinteresuotus asmenis apie tarybos posėdžio datą, laiką ir vietą;

9.4. ne vėliau kaip prieš dvi darbo dienas elektroniniu paštu informuoja Jaunimo reikalų tarybos narius apie posėdžio darbotvarkės projektą, išsiunčia posėdžio medžiagą. Kiekvienas Jaunimo reikalų tarybos narys gali papildyti darbotvarkę kitais klausimais pranešdamas apie tai ne vėliau kaip prieš vieną darbo dieną iki numatomo posėdžio;

9.5. protokoluoja Jaunimo reikalų tarybos posėdžius ir tvarko Jaunimo reikalų tarybos darbo dokumentus;

9.6. supažindina Jaunimo reikalų tarybos narius ir kitus suinteresuotus asmenis su Jaunimo reikalų tarybos priimtais sprendimais, reikalui esant, pateikia Jaunimo reikalų tarybos nariams sprendimų kopijas ar išrašus.

III. JAUNIMO REIKALŲ TARYBOS POSĖDŽIAI

10. Jaunimo reikalų tarybos posėdis yra teisėtas jei jame dalyvauja ne mažiau kaip 1/2 Jaunimo reikalų tarybos narių.

11. Jaunimo reikalų tarybos pirmininkas pristato posėdžio darbotvarkę. Svarstomus klausimus Jaunimo reikalų tarybos nariams pristato tarybos pirmininkas, tarybos nariai arba klausimo rengėjai.

12. Svarstant posėdžio darbotvarkėje numatytus klausimus, išklausoma Jaunimo reikalų tarybos narių nuomonė. Pirmininkui leidus ir daugumai narių neprieštaraujant, savo nuomonę gali reikšti ir kiti posėdžio dalyviai.

13. Jaunimo reikalų tarybos posėdžiai Jaunimo reikalų tarybos pirmininko (jeigu jo nėra, – Jaunimo reikalų tarybos pirmininko pavaduotojo) sprendimu gali vykti ir elektroninėmis priemonėmis (naudojantis elektroniniu paštu, rengiant telekonferenciją). Jei balsuojama telekonferencijos būdu, turi būti užtikrintas balsuojančio asmens pasiekimas garso ir vaizdo priemonėmis. Vykdamas Jaunimo reikalų tarybos posėdžius elektroninėmis priemonėmis turi būti užtikrintas tiek elektroninio susirašinėjimo, tiek posėdžiui teikiamos medžiagos konfidencialumas. Vykdamas paprastas Jaunimo reikalų tarybos narių apklausas ar priimant sprendimus elektroniniu būdu, Jaunimo reikalų tarybos nariai turi pareikšti savo nuomonę pateiktu klausimu per 48 val. nuo apklausos / balsavimo paskelbimo pradžios, išskyrus atvejus, kai Jaunimo reikalų tarybos nario nėra dėl objektyvių priežasčių (ligos, komandiruotės, atostogų). Jaunimo reikalų tarybos pirmininkas (jeigu jo nėra, – Jaunimo reikalų tarybos pirmininko pavaduotojas) gali inicijuoti skubią apklausą ar sprendimo priėmimą. Tokiu atveju Jaunimo reikalų tarybos nariai turi pareikšti savo nuomonę pateiktu klausimu per 24 val. nuo apklausos / balsavimo paskelbimo pradžios. Elektroniniu būdu

sprendimai laikomi priimtais, tuo atveju, jei balsavime dalyvavo daugiau negu pusė Jaunimo reikalų tarybos narių. Jei sprendimai priimami elektroniniu būdu, tuomet prie protokolo turi būti pridėti elektroninių laiškų kopijos arba kiti balsavimą įrodantys dokumentai.

IV. JAUNIMO REIKALŲ TARYBOS SPRENDIMŲ PRIĖMIMAS

13. Jaunimo reikalų tarybos sprendimai priimami posėdyje dalyvaujančių Jaunimo reikalų tarybos narių balsų dauguma. Esant lygiam balsų skaičiui, sprendžiamąjį balsą turi pirmininkas.

14. Sprendimai priimami balsuojant atvirai, susitarimas dėl slapto balsavimo priimamas tik dalyvaujančių Jaunimo reikalų tarybos narių dauguma.

15. Jaunimo reikalų tarybos sprendimai informinami protokoluose.

16. Posėdžio protokolo projektas parengiamas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo posėdžio dienos ir pateikiamas posėdyje dalyvavusiems Jaunimo reikalų tarybos nariams derinti. Jeigu Jaunimo reikalų tarybos nariai, gavę protokolo projektą per 3 darbo dienas, pateikia pastabų dėl protokolo projekto, protokolo projektas pataisomas pagal Jaunimo reikalų tarybos narių pastabas ir teikiamas pasirašyti. Jeigu Jaunimo reikalų tarybos nariai pastabų dėl protokolo projekto per 3 (tris) darbo dienas nepateikia, laikoma, kad pastabų dėl protokolo projekto Jaunimo reikalų tarybos nariai neturi, protokolo projektas teikiamas pasirašyti Jaunimo reikalų tarybos pirmininkui.

17. Posėdžio protokolą pasirašo pirmininkas ir sekretorius. Nepasirašyti posėdžio protokolai negalioja.

18. Posėdžio protokolai viešunami – per 5 darbo dienas nuo protokolo pasirašymo paskelbiami savivaldybės internetiniame tinklalapyje.

19. Jaunimo reikalų tarybos veiklos dokumentai saugomi Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo ir jį įgyvendinančių teisės aktų nustatyta tvarka.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Jaunimo reikalų tarybos darbo reglamentas gali būti keičiamas ar papildomas Jaunimo reikalų tarybos posėdyje, balsuojant Jaunimo reikalų tarybos nariams ir informinant papildymą ar pakeitimą posėdžio protokolu.

21. Pasiūlymus dėl Jaunimo reikalų tarybos darbo reglamento papildymo ar pakeitimo gali teikti Jaunimo reikalų tarybos nariai.

(Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos metų veiklos plano pavyzdinė forma)

PATVIRTINTA

_____ savivaldybės jaunimo reikalų tarybos

20____ m. _____ d. protokolu Nr. _____

_____ savivaldybės jaunimo reikalų tarybos _____ metų
veiklos planas

Tikslas	Uždaviniai	Planuojami rezultatai	Terminas	Atsakingi asmenys
<i>Įvertinti savivaldybės strateginio planavimo dokumentus</i>	1.1 Įvertinti X programą ir t.t.	Pateikti rekomendacijas savivaldybės tarybai	I-IV ketv.	Jaunimo reikalų tarybos pirmininkas, JRK
	1.2. ...			
2.				

(Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos protokolo pavyzdinė forma)

_____ SAVIVALDYBĖS
JAUNIMO REIKALŲ TARYBOS POSĖDŽIO
PROTOKOLAS

_____ (protokolo data ir numeris)

_____ (protokolo surašymo vieta)

Posėdis įvyko (*įrašome datą, kada vyko posėdis*)

Posėdžio pirmininkas (*į protokolą įrašome, kas pirmininkauja posėdžiui*)

Posėdžio sekretorius (*įrašome posėdžio sekretorių, sekretorę*)

Dalyvavo narių: (*surašomi visi posėdžio dalyviai, dalyvio Vardas ir Pavardė*)

Svečiai:

DARBOTVARKĖ:

(*surašomi visi posėdyje svarstyti klausimai*)

1. Dėl Jaunimo reikalų tarybos darbo reglamento patvirtinimo

SVARSYTA: 1. Dėl Jaunimo reikalų tarybos darbo reglamento patvirtinimo

Pranešėjas (*surašomi visi posėdžio pranešėjai šiuo klausimu, pranešėjo Vardas ir Pavardė*)

Pranešimo turinys.

Pasisakė (*surašomi visi pasisakiusieji šiuo klausimu dalyviai, pasisakiusiojo Vardas ir Pavardė*)

Pasisakymo turinys.

BALSAVO:

„Už“ - 8

„Prieš“ - 2

Nebalsavo - 2

NUTARTA: Balsų dauguma, patvirtinti Jaunimo reikalų tarybos darbo reglamentą.

Posėdžio pirmininkas

Vardas Vardėnas

Posėdžio sekretorius

Vardas Vardėnas

PATVIRTINTA

Savivaldybės tarybos

202... m.

d. sprendimu Nr.

PAVYZDINIS JAUNIMO SAVANORIŠKOS TARNYBOS**SAVIVALDYBĖJE FINANSAVIMO TVARKOS APRAŠAS****I SKYRIUS****BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Jaunimo savanoriškos tarnybos _____ savivaldybėje (toliau – Savivaldybė) finansavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja jaunimo savanoriškos tarnybos organizavimo finansavimo tvarką.

2. Jaunimo savanoriška tarnyba Savivaldybėje – visuma organizuojamų ir vykdomų savanoriškų veiklų, kuriose dalyvauja savanoris, jaunimo savanorius priimanti organizacija (toliau – Priimanti organizacija), savanorišką veiklą organizuojanti organizacija (toliau - SVO organizacija), Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Savivaldybės administracija.

3. Jaunimo savanoriška tarnyba Savivaldybėje vykdoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos savanoriškos veiklos įstatymu ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. A1-317 patvirtintu Jaunimo savanoriškos tarnybos organizavimo tvarkos aprašu ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais klausimus, susijusius su jaunimo savanoriška tarnyba.

4. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos Lietuvos Respublikos savanoriškos veiklos įstatyme ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. A1-317 patvirtintame Jaunimo savanoriškos tarnybos organizavimo tvarkos apraše ir kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose.

II SKYRIUS**JAUNIMO SAVANORIŠKOS TARNYBOS SAVIVALDYBĖJE FINANSAVIMAS**

5. Jaunimo savanoriškos tarnybos Savivaldybėje organizavimas gali būti finansuojamas iš:

5.1. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir (ar) jai pavaldžių įstaigų skirtų asignavimų;

5.2. savivaldybės biudžeto;

5.3. kitų lėšų, gautų teisės aktų nustatyta tvarka ir atvejais.

6. Lėšos jaunimo savanoriškos tarnybos Savivaldybėje organizavimui yra skiriamos SVO.

7. Lėšos iš savivaldybės biudžeto jaunimo savanoriškos tarnybos organizavimui gali būti skiriamos:

7.1. kaip Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir (ar) jai pavaldžių įstaigų organizuojamo (-ų) konkurso (-ų) laimėtos jaunimo savanoriškos tarnybos programos dalinis finansavimas;

7.2. Jaunimo savanoriškos tarnybos organizavimo Savivaldybėje finansavimo konkurso nustatyta tvarka;

7.3. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka.

8. SVO gavusi finansavimą pagal Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir (ar) jai pavaldžių įstaigų organizuoto konkurso finansavimui gauti rezultatus, gali Savivaldybės administracijos nustatyta tvarka pateikti prašymą, pagal Aprašo 7.1 papunktį nurodytas sąlygas, kartu su finansuota sąmata ir veiklos planu, gauti prisidėjimą iki ___ proc. (įrašykite skaičių) gautos sumos jaunimo savanoriškos tarnybos Savivaldybėje programai įgyvendinti.

7. Savivaldybė lėšas jaunimo savanoriškos tarnybos Savivaldybėje įgyvendinimui numato kiekvienų metų biudžete, lėšos numatomos Savivaldybės _____ programoje.

8. Vadovaudamasis Savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintu einamųjų metų biudžetu ir atsižvelgdamas į Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos posėdžio nutarimą, lėšas SVO organizacijai įsakymu skiria _____ savivaldybės Administracijos direktorius.

9. Jaunimo savanoriškos tarnybos Savivaldybėje organizavimui skirtos lėšos naudojamos SVO jaunimo savanoriškos tarnybos programos veiklos ir programos administravimo išlaidoms padengti bei savanoriams reikalingoms prekėms ir paslaugoms kompensuoti.

10. Savivaldybės administracija sudaro Biudžeto lėšų naudojimo sutartį su SVO (Aprašo 1 priedas).

11. SVO savanoriškos veiklos metu savanorio patirtas išlaidas kompensuoja vadovaudamasi Savanoriškos veiklos išlaidų kompensavimo sąlygų ir tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2011 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. A1-330 „Dėl Savanoriškos veiklos išlaidų kompensavimo sąlygų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“.

12. Savanoris, pretenduojantis į išlaidų kompensavimą, renka dokumentus, įrodančius patirtas išlaidas, ir pateikia juos mentoriui.

13. SVO, gavusi Savivaldybės finansavimą, kiekvieną ketvirtį turi informuoti Savivaldybės jaunimo reikalų tarybą apie jaunimo savanoriškos tarnybos Savivaldybėje programos įgyvendinimą bei pasiektus rodiklius. Jaunimo reikalų taryba turi teisę vykdyti stebėseną, kaip SVO laikosi šio Aprašo ir Biudžeto lėšų naudojimo sutartyje nustatytų įsipareigojimų ir, esant, reikalui, siūlyti _____ savivaldybės Administracijos direktoriui nutraukti finansavimo sutartį.

III SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

14. Savivaldybės administracija teikia metodinę pagalbą, rekomendacijas SVO ir Priimančioms organizacijoms, kitoms valstybės ir savivaldybių institucijoms bei įstaigoms, kitiems fiziniams ir juridiniams asmenims savanoriškos tarnybos įgyvendinimo klausimais.

15. Aprašą, keičia ir pildo Savivaldybės taryba.

16. Aprašo vykdymo kontrolę atlieka _____ savivaldybės Jaunimo reikalų koordinatorius / _____ skyrius teisės aktų nustatyta tvarka.

17. Ginčai dėl šio Aprašo taikymo, sprendimo dėl lėšų skyrimo ar neskryrimo sprendžiami Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka. _____